

Образец на споразумение за отпускане на
безвъзмездни средства
за насърчаване на селскостопанската
продукция

Обикновени програми на един бенефициер
(SIMPLE AGRI PROMO MGA — Mono)

Версия 3.0
юли 2016 г.

Декларация за отказ от отговорност

Този образец на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства включва всички разпоредби, които могат да се прилагат по отношение на този вид споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, а предназначението му е единствено информативно. Правно обвързващото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства ще бъде подписаното от страните споразумение.

Инструкции за ползване на образца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства

- Текстът в сиво означава, че текст, включен в други образци на ЕС на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, не е приложим за настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
- Относно вариантите [*в курсив в квадратни скоби*]: трябва да бъде избран приложимият вариант, неизбраните варианти следва да бъдат изтрети.
- Относно полетата в [*сиво в квадратни скоби*]: попълнете съответните данни/съответната информация

Бележка относно използваните термини

Термини, използвани в настоящото споразумение:	Еквиваленти термини в законодателните актове:
Действие	Програма
Споразумение (за отпускане на безвъзмездни средства)	Договор
Бенефициер	Предлагаща организация
Безвъзмездни средства	Финансово участие на Съюза
Дебитно известие	Нареждане за събиране на суми
Междинен отчет	Периодичен отчет
Гаранция за предварителното финансиране	Обезпечение
Предварително финансиране (плащане)	Аванс (плащане)

Подизпълнител	Подизпълнител, включително изпълняващ орган
---------------	---

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР [въведете номер] — [въведете съкращение]

Настоящото споразумение („споразумението“) се сключва между следните страни:

от една страна,

[пълно официално наименование на компетентния орган (съкратено наименование), адрес], действащ от името и за сметка на [име на държавата членка] („държавата членка“), представлявана за целите на подписването на настоящото споразумение от [име, длъжност],

и,

от друга страна,

„бенефициера“:

[пълно официално наименование (съкратено наименование)][правна форма], [официален регистрационен номер], със седалище [пълнен официален адрес], *[ВАРИАНТ за регистрирани по ДДС бенефициери: номер по ДДС [въведете номера], представляван за целите на подписване на споразумението от [длъжност, име и фамилия],*

като взеха предвид Регламент (ЕС) № 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за мерките за информирание и насърчаване, свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3/2008 на Съвета¹,

като взеха предвид Делегиран регламент (ЕС) 2015/1829 на Комисията от 23 април 2015 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета за мерките за информирание и насърчаване, свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави²,

като взеха предвид Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1831 на Комисията от 7 октомври 2015 г. за определяне на правила за прилагане на Регламент (ЕС) № 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета за мерките за информирание и насърчаване, свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави³,

¹ ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 56.

² ОВ L 266, 13.10.2015 г., стр. 3.

³ ОВ L 266, 13.10.2015 г., стр. 14.

горепосочените страни се съгласяват да сключат споразумението при реда и условията, предвидени по-долу.

Като полага подписа си под споразумението, бенефициерът приема финансовото участие на Съюза („безвъзмездните средства“) и се съгласява да изпълни действието на своя собствена отговорност и съгласно всички задължения и условия, предвидени в споразумението.

Споразумението се състои от:

Ред и условия

Приложение 1	Описание на действието — част Б на заявлението
Приложение 2	Прогнозен бюджет за действието
Приложение 3	Не е приложимо
Приложение 4	Образец за финансовите отчети
Приложение 5	Образец на сертификат за финансовите отчети (СФО)
Приложение 6	Образец на периодичните технически отчети
Приложение 7	Образец на окончателния технически отчет

[Вариант, предвиден в член 14:

Приложение 8 *Условия по отношение на наблюдението]*

РЕД И УСЛОВИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА 1	ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	7
ЧЛЕН 1	— ПРЕДМЕТ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО	7
ГЛАВА 2	ДЕЙСТВИЕ.....	7
ЧЛЕН 2	— ДЕЙСТВИЕ, ПРЕДМЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ	7
ЧЛЕН 3	— ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И НАЧАЛНА ДАТА НА ДЕЙСТВИЕТО	7
ЧЛЕН 4	— ПРОГНОЗЕН БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТНИ ТРАНСФЕРИ	7
4.1	Прогнозен бюджет	7
4.2	Бюджетни трансфери	7
ГЛАВА 3	БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА.....	8
ЧЛЕН 5	— РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА, ФОРМА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА, СТАВКА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ И ФОРМИ НА РАЗХОДИТЕ	8
5.1	Максимален размер на безвъзмездните средства	8
5.2	Форма на безвъзмездните средства, ставки за възстановяване на разходите и форми на разходите	8
5.3	Окончателен размер на безвъзмездните средства — Изчисление	9
5.4	Коригиран окончателен размер на безвъзмездните средства — Изчисление	11
ЧЛЕН 6	— ДОПУСТИМИ И НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ.....	11
6.1	Общи условия за допустимост на разходите.....	11
6.2	Специфични условия за допустимост на разходите	12
6.3	Условия за допустимост на разходите на свързани субекти	16
6.4	Недопустими разходи.....	16
6.5	Последствия при деклариране на недопустими разходи	17
ГЛАВА 4	ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ.....	17
РАЗДЕЛ 1	ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙСТВИЕТО	17
ЧЛЕН 7	— ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРАВИЛНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙСТВИЕТО ...	17
7.1	Общо задължение за правилното изпълнение на действието	17
7.2	Последствия при неизпълнение	17
ЧЛЕН 8	— РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙСТВИЕТО — ТРЕТИ СТРАНИ, УЧАСТВАЩИ В ДЕЙСТВИЕТО	18
ЧЛЕН 8a	— ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПО ДЕЙСТВИЕТО ОТ БЕНЕФИЦИЕРИ, КОИТО НЕ ПОЛУЧАВАТ ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕС.....	18
ЧЛЕН 9	— ЗАКУПУВАНЕ НА СТОКИ, СТРОИТЕЛНИ РАБОТИ ИЛИ УСЛУГИ	18
9.1	Правила за закупуване на стоки, строителни работи или услуги	18
9.2	Последствия при неизпълнение	19
ЧЛЕН 10	— ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПО ДЕЙСТВИЕТО ОТ ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ	19
10.1	Правила за възлагане на задачи по действието на подизпълнители	19
10.2	Последствия при неизпълнение	20
ЧЛЕН 11	— ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПО ДЕЙСТВИЕТО ОТ СВЪРЗАНИ СУБЕКТИ.....	20
ЧЛЕН 11a	— ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА ТРЕТИ СТРАНИ	20
РАЗДЕЛ 2	ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С АДМИНИСТРИРАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА	20
ЧЛЕН 12	— ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ	20

12.1	Общо задължение за предоставяне на информация при поискване	20
12.2	Задължение за поддържане на актуална информация и предоставяне на информация за събития или обстоятелства, които биха могли да засегнат изпълнението на споразумението.....	21
12.3	Последиствия при неизпълнение	21
ЧЛЕН 13	— СЪХРАНЯВАНЕ НА ДОКУМЕНТАЛЕН АРХИВ — ПРИДРУЖАВАЩИ ДОКУМЕНТИ.....	21
13.1	Задължение за съхраняване на документален архив и други придружаващи документи	21
13.2	Последиствия при неизпълнение	23
ЧЛЕН 14	— ПРЕДСТАВЯНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	23
14.1.	Задължение за представяне на резултатите.....	23
14.2	Последиствия при неизпълнение	23
ЧЛЕН 15	— ОТЧЕТНОСТ — ИСКАНИЯ ЗА ПЛАЩАНЕ	23
15.1	Задължение за представяне на отчети	23
15.2	Отчетни периоди.....	23
15.4	<i>Окончателен отчет — Искане за окончателно плащане</i>	24
15.5	Информация за направените кумулативни разходи	28
15.5	Валута, в която се изготвят финансовите отчети, и конвертиране в евро	28
15.7	Език на отчетите	28
15.8	Последиствия при неизпълнение	28
ЧЛЕН 16	— ПЛАЩАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА ПЛАЩАНЕ	28
16.1	Плащания, които трябва да бъдат извършени.....	28
16.2	Плащане по предварителното финансиране — Сума — Гаранция за предварителното финансиране	29
16.3	Междинни плащания — Сума — Изчисление	29
16.4	Окончателно плащане — Сума — Изчисление	30
16.5	Уведомление за дължими суми	31
16.6	Валута на плащанията	31
16.7	Плащания в полза на бенефициера	32
16.8	Банкова сметка за извършване на плащания.....	32
16.9	Разходи за банкови преводи	32
16.10	Дата на плащане.....	32
16.11	Последиствия при неизпълнение	32
ЧЛЕН 17	— ПРОВЕРКИ, ПРЕГЛЕДИ, ОДИТИ И РАЗСЛЕДВАНИЯ — РАЗШИРЯВАНЕ НА ОБХВАТА НА КОНСТАТАЦИИТЕ.....	32
17.1	Проверки, прегледи и одити от страна на държавата членка и Комисията.....	33
17.2	Разследвания на Европейската служба за борба с измамите (OLAF).....	33
17.3	Проверки и одити от Европейската сметна палата.....	33
17.4	34	
17.5	Последиствия от констатациите от проверки, прегледи, одити и разследвания — Разширяване на обхвата на констатациите	34
17.6	Последиствия при неизпълнение	34
ЧЛЕН 18	— ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ДЕЙСТВИЕТО	35
РАЗДЕЛ 3	ДРУГИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ	35
Член 18a	— УСЛОВИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ИНФОРМИРАНЕ И НАСЪРЧАВАНЕ	35
18a.1	Задължения за извършване на дейностите за информирание и насърчаване.....	35

18a.2	Последствия при неизпълнение	39
Член 19	— ВЕЧЕ СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАВА И СОБСТВЕНОСТ ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ (ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРАВА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНА И ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ).....	39
19.1	Вече съществуващи права и права на достъп до вече съществуващи права.....	39
19.2	Собственост върху резултатите и права на ползване	40
19.3	Последствия при неизпълнение	40
ЧЛЕН 20	— КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ.....	40
20.1	Задължение за избягване на конфликт на интереси	40
20.2	Последствия при неизпълнение	40
ЧЛЕН 21	— ПОВЕРИТЕЛНОСТ	40
21.1	Общо задължение за спазване на поверителност	40
21.2	Последствия при неизпълнение	41
ЧЛЕН 22	— ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ДЕЙСТВИЕТО — ВИДИМОСТ НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ ЕС.....	41
22.1	Комуникационни дейности на бенефициера.....	41
22.2	Комуникационни дейности.....	43
22.3	Последствия при неизпълнение	44
ЧЛЕН 23	— ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ.....	45
23.1	Обработка на лични данни от Комисията и държавата членка	45
23.2	Обработка на лични данни от бенефициера.....	45
23.3	Последствия при неизпълнение	45
ЧЛЕН 24	— ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ВЗЕМАНИЯ СПРЯМО АГЕНЦИЯТА	45
ГЛАВА 5	РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ НА БЕНЕФИЦИЕРА.....	45
ЧЛЕН 25	— РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ НА БЕНЕФИЦИЕРА	45
25.1	Роля и отговорност по отношение на държавата членка	45
25.2	Вътрешно разпределение на ролите и отговорностите	46
25.3	Вътрешни договорености между бенефициерите — Споразумение за консорциум	46
ГЛАВА 6	НЕПРИЗНАВАНЕ НА РАЗХОДИ — НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА — СЪБИРАНЕ НА СУМИ — САНКЦИИ — ВРЕДИ — ВРЕМЕННО СПИРАНЕ — ПРЕКРАТЯВАНЕ — НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА.....	46
РАЗДЕЛ 1	НЕПРИЗНАВАНЕ НА РАЗХОДИ — НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА — СЪБИРАНЕ НА СУМИ — САНКЦИИ ..	46
ЧЛЕН 26	— НЕПРИЗНАВАНЕ НА НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ.....	46
26.1	Условия.....	46
26.2	Непризнати недопустими разходи — Изчисление — Процедура.....	46
26.3	Последици	47
ЧЛЕН 27	— НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА.....	47
27.1	Условия.....	47
27.2	Суми, подлежащи на намаление — Изчисление — Процедура	48
27.3	Последици	48
ЧЛЕН 28	— СЪБИРАНЕ НА НЕДЪЛЖИМО ПЛАТЕНИ СУМИ	48
28.1	Суми, подлежащи на събиране — Изчисление — Процедура	48
ЧЛЕН 29	— АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ	50
29.1	Условия.....	50
29.2	Продължителност — Размер на санкцията — Изчисление	51

29.3	Процедура.....	51
РАЗДЕЛ 2	ОТГОВОРНОСТ ЗА ВРЕДИ	52
ЧЛЕН 30	— ОТГОВОРНОСТ ЗА ВРЕДИ.....	52
30.1	Отговорност на държавата членка и на Комисията.....	52
30.2	Отговорност на бенефициера	52
РАЗДЕЛ 3	ОТЛАГАНЕ, ВРЕМЕННО СПИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ.....	53
ЧЛЕН 31	— ОТЛАГАНЕ НА КРАЙНИЯ СРОК ЗА ПЛАЩАНЕ	53
31.1	Условия.....	53
31.2	Процедура.....	53
ЧЛЕН 32	— ВРЕМЕННО СПИРАНЕ НА ПЛАЩАНИЯТА	54
32.1	Условия.....	54
32.2	Процедура.....	54
ЧЛЕН 33	— ВРЕМЕННО СПИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙСТВИЕТО	55
33.1	Временно спиране на изпълнението на действието от бенефициера.....	55
33.2	Временно спиране на изпълнението на действието от държавата членка	55
ЧЛЕН 34	— ПРЕКРАТЯВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО	57
34.1	Прекратяване на споразумението от бенефициера.....	57
34.2	Прекратяване на участието на един или повече бенефициери от бенефициерите	58
34.3	Прекратяване на споразумението от държавата членка.....	58
РАЗДЕЛ 4	НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА.....	60
ЧЛЕН 35	— НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА	60
ГЛАВА 7	ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	61
ЧЛЕН 36	— КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ	61
36.1	Форма и средства на комуникация.....	61
36.2	Дата на съобщенията	61
36.3	Адреси за комуникация	62
ЧЛЕН 37	— ТЪЛКУВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО	62
37.1	Предимство на реда и условията пред приложенията.....	62
37.2	Привилегии и имунитети	62
ЧЛЕН 38	— ИЗЧИСЛЕНИЕ НА СРОКОВЕ, ДАТИ И КРАЙНИ СРОКОВЕ.....	62
ЧЛЕН 39	— ИЗМЕНЕНИЯ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО	62
39.1	Условия.....	62
39.2	Процедура.....	63
ЧЛЕН 40	— ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ СПОРАЗУМЕНИЕТО	63
ЧЛЕН 41	— ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ	63
41.1	Приложимо законодателство	63
41.2	Уреждане на спорове.....	63
ЧЛЕН 42	— ВЛИЗАНЕ В СИЛА НА СПОРАЗУМЕНИЕТО.....	64

ГЛАВА 1 ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ЧЛЕН 1 — ПРЕДМЕТ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

Настоящото споразумение урежда правата и задълженията, както и реда и условията, приложими към безвъзмездните средства, отпуснати на бенефициера за изпълнение на действието, посочено в глава 2.

ГЛАВА 2 ДЕЙСТВИЕ

ЧЛЕН 2 — ДЕЙСТВИЕ, ПРЕДМЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Безвъзмездните средства се отпускат за действие с наименование [въведете наименование на действието] — [въведете съкращение] („действие“) съгласно описанието в приложение 1.

ЧЛЕН 3 — ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И НАЧАЛНА ДАТА НА ДЕЙСТВИЕТО

Продължителността на действието е [въведете брой] месеца от [ВАРИАНТ 1 по подразбиране: считано от първия ден на месеца, следващ датата, на която споразумението влиза в сила (вж. член 42)] [ВАРИАНТ 2, ако е необходимо за действието: [въведете дата]⁴] („начална дата на действието“).

ЧЛЕН 4 — ПРОГНОЗЕН БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТНИ ТРАНСФЕРИ

4.1 Прогнозен бюджет

„Прогнозният бюджет“ за действието е изложен в приложение 2.

Той съдържа прогнозните допустими разходи и формите на разходите, разпределени по бюджетни категории (вж. членове 5 и 6).

4.2 Бюджетни трансфери

Прогнозната бюджетна разбивка, посочена в приложение 2, може да бъде коригирана — без изменение (вж. член 39) — чрез трансфер на суми между бюджетни категории, при условие че действието се изпълнява в съответствие с описанието в приложение 1.

⁴ Началната дата на изпълнение на действието е първият ден от месеца след датата на влизане в сила на споразумението. Началната дата на изпълнение на действието не може да бъде по-късно от 6 месеца след датата на влизане в сила на споразумението, ако това е предвидено и обосновано в описанието на действието в приложение 1, например за да се вземе предвид сезонният характер на продукта, за който се отнася програмата, или участието в конкретно мероприятие или конкретен панаир (член 10, параграф 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1831 на Комисията).

Бенефициерът обаче няма право да добавя разходи за подизпълнители, които не са предвидени в приложение 1, освен в случаите, когато допълнителните подизпълнители са одобрени с изменение или по силата на член 10.

ГЛАВА 3 БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

ЧЛЕН 5 — РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА, ФОРМА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА, СТАВКА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ И ФОРМИ НА РАЗХОДИТЕ

5.1 Максимален размер на безвъзмездните средства

„Максималният размер на безвъзмездните средства“ е [въведете сума (въведете сумата с думи)] EUR.

5.2 Форма на безвъзмездните средства, ставки за възстановяване на разходите и форми на разходите

С безвъзмездните средства се възстановяват

[ВАРИАНТ за обикновените програми на вътрешния пазар: 70 % от допустимите разходи за действието]

[ВАРИАНТ за обикновените програми в трети държави: 80 % от допустимите разходи за действието]

[ВАРИАНТ за обикновените програми в случай на сериозни смущения на пазара, загуба на доверието на потребителите или други специфични проблеми: 85 % от допустимите разходи за действието]

[ВАРИАНТ за обикновените програми на вътрешния пазар, ако бенефициерът е със седалище в държави членки, които получават финансова помощ: 75 % от допустимите разходи за действието]

[ВАРИАНТ за обикновените програми в трети държави, ако бенефициерът е със седалище в държави членки, които получават финансова помощ: 85 % от допустимите разходи за действието]

[ВАРИАНТ за обикновените програми в случай на сериозни смущения на пазара, загуба на доверието на потребителите или други специфични проблеми, ако бенефициерът е със седалище в държави членки, които получават финансова помощ: 90 % от допустимите разходи за действието]

(вж. член 6) („безвъзмездни средства за възстановяване на допустими разходи“) (вж. приложение 2).

Прогнозните допустими разходи за действието са [въведете сума (въведете сума с думи)] EUR.

Допустимите разходи (вж. член 6) трябва да бъдат декларирани под следните форми (наричани по-долу „**форми на разходите**“):

- а) за **преките разходи за персонал** — като действително направени разходи („**действителни разходи**“);
- б) за **преките разходи за подизпълнители** — като действително направени разходи („**действителни разходи**“);
- в) за **другите преки разходи** — като действително направени разходи („**действителни разходи**“);
- г) за **непреките разходи** — на базата на единна ставка, прилагана в съответствие с посоченото в член 6.2, точка Г („**разходи на базата на единна ставка**“).

Останалите разходи, свързани с действието, трябва да са за сметка на бенефициера. Не се допуска предоставянето на финансови участия от трети страни, които са специално предназначени за допустими по действието разходи (освен ако са предоставени от членове на организацията на бенефициера).

5.3 Окончателен размер на безвъзмездните средства — Изчисление

Окончателният размер на безвъзмездните средства зависи от степента, в която действието е действително изпълнено съобразно реда и условията, предвидени в споразумението.

Този размер се изчислява от държавата членка — при извършване на окончателното плащане — по следните стъпки:

Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване на разходите към допустимите разходи

Стъпка 2 — Ограничаване до максималния размер на безвъзмездните средства

Стъпка 3 — Намаляване на средствата по правилото за недопускане на печалба

Стъпка 4 — Намаляване на средствата поради съществени грешки, нередности, измами или тежко нарушение на задълженията

5.3.1 Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване на разходите към допустимите разходи

Ставката за възстановяване на разходите (вж. член 5.2) се прилага към допустимите разходи (действителни разходи и разходи на базата на единна ставка; вж. член 6), декларирани от бенефициера (вж. член 15) и одобрени от държавата членка (вж. член 16).

5.3.2 Стъпка 2 — Ограничаване до максималния размер на безвъзмездните средства

Ако сумата, получена при стъпка 1, е по-голяма от максималния размер на безвъзмездните средства, посочен в член 5.1, тя ще бъде ограничена до този размер.

5.3.3 Стъпка 3 — Намаляване на средствата по правилото за недопускане на печалба

Безвъзмездните средства не могат да генерират печалба.

„Печалба“ означава излишък над получената при стъпки 1 и 2 сума плюс общите постъпления от действието, който надвишава общите допустими разходи за действието.

„Общите допустими разходи за действието“ са консолидираните общи допустими разходи, одобрени от държавата членка.

„Общите постъпления от действието“ са консолидираните общи постъпления за общата продължителност на действието (вж. член 3).

За постъпления се считат:

- а) приходи от действието;
- б) финансови участия, предоставени на бенефициера от неговите членове, специално предназначени за допустими по действието разходи.

За постъпления обаче **не** се считат:

- а) финансови участия от членове или от други трети страни, ако те могат да се използват за покриване на разходи, различни от допустимите разходи (вж. член 6);
- б) финансови участия от членове или от други трети страни без задължение за връщане на неизползваните суми в края на срока, предвиден в член 3.

Ако е налице печалба, тя се приспада пропорционално на окончателната ставка на възстановяване на допустимите действителни разходи, одобрени от държавата членка (спрямо изчислената при стъпки 1 и 2 сума).

5.3.4 Стъпка 4 — Намаляване на средствата поради съществени грешки, нередности, измами или тежко нарушение на задълженията — Намален размер на безвъзмездните средства — Изчисление

При намаляване на размера на безвъзмездните средства (вж. член 27) държавата членка изчислява намаления размер на безвъзмездните средства, като удържа сумата на

намалението (изчислена пропорционално на тежестта на грешките, нередностите, измамите или нарушението на задълженията в съответствие с член 27.2) от максималния размер на безвъзмездните средства, предвиден в член 5.1.

Окончателният размер на безвъзмездните средства е по-малката от следните две суми:

- сумата, получена при стъпки 1 — 3, или
- намаленият размер на средствата при стъпка 4.

5.4 Коригиран окончателен размер на безвъзмездните средства — Изчисление

Ако след окончателното плащане (по-специално след извършване на проверки, одити или разследвания; вж. член 17) държавата членка не признае разходи (вж. член 26) или намали размера на безвъзмездните средства (вж. член 27), тя изчислява „**коригиран окончателен размер на безвъзмездните средства**“ за действието.

Този размер се изчислява от държавата членка на базата на констатациите, както следва:

- при **непризнаване на разходи** — ставката за възстановяване на разходите се прилага към *коригираните* допустими разходи, одобрени от държавата членка,
- при **намаляване на размера на безвъзмездните средства** — сумата на намалението (изчислена пропорционално на тежестта на грешките, нередностите, измамите или нарушението на задълженията в съответствие с член 27.2) се удържа от максималния размер на безвъзмездните средства, предвиден в член 5.1.

В случай на **непризнаване на разходи и намаляване на размера на безвъзмездните средства** коригираният окончателен размер на безвъзмездните средства за действието е по-ниската от посочените по-горе две суми.

ЧЛЕН 6 — ДОПУСТИМИ И НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

6.1 Общи условия за допустимост на разходите

„Допустими разходи“ са разходите, които отговарят на следните критерии:

а) за действителните разходи:

- (i) трябва да са действително направени от бенефициера,

- (ii) трябва да са направени в срока, предвиден в член 3, с изключение на разходи, свързани с подаването на *[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП (отчетен период) и повече от едно междинно плащане: периодичния отчет за последния отчетен период и на]* окончателния отчет (вж. член 15) и с изследването за оценка на резултатите от извършените мерки (вж. член 14),
- (iii) трябва да са предвидени в прогнозния бюджет, посочен в приложение 2,
- (iv) трябва да са направени във връзка с действието, както е описано в приложение 1, и да са необходими за неговото изпълнение,
- (v) трябва да могат да бъдат установени и проверени, по-специално да са осчетоводени от бенефициера в съответствие със счетоводните стандарти, приложими в държавата, където е седалището на бенефициера, както и с неговите обичайни практики за счетоводно отчитане на разходите,
- (vi) трябва да са направени при съблюдаване на националното законодателство в областта на данъчното облагане, трудовото право и социалната сигурност, и
- (vii) трябва да са разумни, обосновани и да отговарят на принципа на доброто финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността.

б) за разходите на базата на единна ставка:

- (i) трябва да са изчислени чрез прилагане на единната ставка, посочена в приложение 2, и
- (ii) разходите (действителни разходи), към които се прилага единната ставка, трябва да отговарят на условията за допустимост, предвидени в настоящия член.

6.2 Специфични условия за допустимост на разходите

Разходите са допустими, ако отговарят на общите условия (вж. по-горе) и на специфичните условия, посочени по-долу за всяка от следните бюджетни категории:

- А) преки разходи за персонал;
- Б) преки разходи за подизпълнители;
- В) други преки разходи;
- Г) непреки разходи.

„Преки разходи“ са разходите, които са пряко свързани с изпълнението на действието и следователно могат да бъдат отнесени пряко към него. Те не могат да включват никакви непреки разходи (вж. точка Г по-долу).

„Непреки разходи“ са разходите, които не са пряко свързани с изпълнението на действието и следователно не могат да бъдат отнесени пряко към него.

А. Препи разходи за персонал

Видове допустими разходи за персонал

А.1 Разходите за персонал са допустими, ако са свързани с персонала, нает от бенефициера по трудов договор (или еквивалентен акт за назначение) и работещ по действието („**разходи за служители (или еквивалентен персонал)**“). Те трябва да са ограничени до заплати, социалноосигурителни вноски, данъци и други разходи, свързани с **възнагражденията**, ако такива произтичат от националното законодателство или от трудовия договор (или еквивалентен акт за назначение).

Бенефициерът може да включи и **допълнителни възнаграждения** на персонала, работещ по действието (в т.ч. плащания по допълнителни договори, независимо от тяхното естество), ако:

- а) те са част от обичайните практики на бенефициера относно възнагражденията и се изплащат систематично за аналогичен вид работа или експертни познания;
- б) критериите за изчисляване на допълнителните плащания са обективни и се прилагат по правило от бенефициера без оглед на източника на финансиране.

А.2 Разходите за **физически лица, работещи по пряко сключен с бенефициера договор**, който не е трудов договор, или **командировани от трета страна срещу заплащане**, са допустими разходи за персонал, ако:

- а) лицето работи под ръководството на бенефициера и ако не е налице друга договореност с бенефициера — в помещенията на бенефициера;
- б) резултатът от работата му е собственост на бенефициера; и
- в) разходите не се различават съществено от разходите за персонала, ангажиран с изпълнение на сходни задачи по трудов договор с бенефициера.

Изчисление

Разходите за персонал се изчисляват от бенефициера по следния начин:

- за лицата, **заети изключително с работа по действието**:

{месечна ставка за лицето,

умножена по

броя на действително отработените по действието месеци}.

Декларираните за тези лица месеци не могат да бъдат декларирани за никакви други безвъзмездни средства от ЕС.

„**Месечната ставка**“ се изчислява по следния начин:

{годишни разходи за персонал, отнасящи се за лицето,
разделени на
12},

като се използват разходите за персонал за всяка пълна финансова година, обхваната от съответния отчетен период. Ако финансовата година не е приключила в края на отчетния период, бенефициерът трябва да прилага месечната ставка за последната приключена финансова година.

- за всички **други** лица:

{дневна ставка за лицето,
умножена по
броя на действително отработените по действието дни (закръглени нагоре или надолу до най-близкия половин ден)}.

Броят на действително отработените дни, декларирани за дадено лице, трябва да може да бъде установен и проверен (вж. член 13).

Общият брой дни, декларирани по безвъзмездни средства от ЕС, за едно лице годишно не може да надвишава отработените дни годишно, използвани за изчисляване на дневната ставка. Поради това максималният брой дни, който може да се декларира по безвъзмездните средства, е:

{брой отработени дни годишно за съответната година (вж. по-долу)
минус

общия брой дни, декларирани от бенефициера за съответното лице за съответната година за други безвъзмездни средства от ЕС}.

„**Дневната ставка**“ се изчислява по следния начин:

{годишни разходи за персонал, отнасящи се за лицето,
разделени на
индивидуалния брой отработени дни годишно},

като се използват годишните разходи за персонал и броят отработени дни годишно за всяка пълна финансова година, обхваната от съответния отчетен период. Ако финансовата година не е приключила в края на отчетния период, бенефициерът трябва да прилага дневната ставка за последната приключена финансова година.

„Индивидуален брой отработени дни годишно“ представляват общия брой действително отработени от лицето дни през годината. Той не може да включва отпуски и други отсъствия (например отпуск по болест, отпуска по майчинство, специален отпуск и т.н.). Той обаче може да включва извънредния труд и времето, прекарано в срещи, обучения и други подобни дейности.

Б. Преките разходи за подизпълнители (в т.ч. свързаните разходи за мита, данъци и такси, като неподлежащ на приспадане данък добавена стойност (ДДС), платен от бенефициера, ако той не е публичен орган, действащ като орган на държавната власт) са допустими, ако са изпълнени условията, предвидени в член 10.1.1.

В. Други преки разходи

В.1 Пътните разходи и свързаните с тях дневни разходи (в т.ч. свързаните разходи за мита, данъци и такси, като неподлежащ на приспадане данък добавена стойност (ДДС), платен от бенефициера, ако той не е публичен орган, действащ като орган на държавната власт) са допустими, ако съответстват на обичайните практики на бенефициера относно пътните разходи.

В.2 Амортизационните разходи за оборудване, инфраструктура или други активи (нови или използвани), осчетоводени от бенефициера, са допустим разход, ако са закупени в съответствие с член 9.1.1 и се отписват в съответствие с международните счетоводни стандарти и обичайните счетоводни практики на бенефициера.

Разходите за наем или лизинг на оборудване, инфраструктура или други активи (в т.ч. свързаните разходи за мита, данъци и такси, като неподлежащ на приспадане данък добавена стойност (ДДС), платен от бенефициера, ако той не е публичен орган, действащ като орган на държавната власт) също са допустими, ако не надвишават амортизационните разходи за подобно оборудване, инфраструктура или активи и не включват финансови такси.

Единствената част от разходите, която се взема предвид, е частта, отговаряща на продължителността на действието и на процента на действително ползване за целите на действието.

В.3 Разходите за други стоки и услуги (в т.ч. свързаните разходи за мита, данъци и такси, като неподлежащ на приспадане данък добавена стойност (ДДС), платен от бенефициера, ако той не е публичен орган, действащ като орган на държавната власт) са допустими, ако стоките и услугите са закупени конкретно за действието и в съответствие с член 9.1.1.

Тези стоки и услуги включват, например, консумативи и материали, разпространение на резултатите, правна закрила на резултатите, сертификати за финансовите отчети (ако се изискват съгласно споразумението), преводи и публикации.

Г. Непреки разходи

Непреките разходи са допустими, ако са декларирани на базата на единна ставка в размер на 4 % от допустимите разходи за персонал (вж. член 5.2, точка А по-горе).

Ако бенефициерът получава безвъзмездни средства за оперативни разходи⁵ от бюджета на ЕС, той не може да декларира непреки разходи за срока, за който се отпускат безвъзмездните средства за оперативни разходи.

6.3 Условия за допустимост на разходите на свързани субекти

Не е приложимо

6.4 Недопустими разходи

„Недопустими разходи“ са:

- а) разходите, които не отговарят на условията, предвидени по-горе (членове 6.1 — 6.3), и по-конкретно:
 - (i) разходи, свързани с възвръщаемост на капитал,
 - (ii) дълг и такси за обслужване на дълг,
 - (iii) провизии за бъдещи загуби или задължения,
 - (iv) дължими лихви,
 - (v) съмнителни дългове,
 - (vi) загуби при обмяна на валута,
 - (vii) банкови такси, начислени от банката на бенефициера върху трансфери от държавата членка,
 - (viii) прекомерни или неоправдани разходи,
 - (ix) подлежащ на приспадане ДДС,
 - (x) разходи, направени по време на временно спиране на изпълнението на действието (вж. член 33),
 - (xi) вноски в натура, предоставени от трети страни;

⁵ За определението вж. член 121, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (**Финансов регламент № 966/2012**) (ОВ L 218, 26.10.2012 г., стр. 1): „**безвъзмездните средства за оперативни разходи**“ представляват преки финансови помощи, отпуснати безвъзмездно от бюджета с цел финансиране на функционирането на орган, който преследва цел от общ интерес на Съюза или има цел, съставляваща част от политика на Съюза и подкрепяща такава политика.

- б) разходи, декларирани по друго споразумение за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС, финансирано от бюджета на ЕС, по-конкретно непреки разходи, ако бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на ЕС през същия период;
- в) разходите за персонал на национална (или местна) администрация за дейности, които са част от обичайните дейности на администрацията (т.е. които не са предприети само заради безвъзмездните средства);
- г) разходите (особено пътните и дневните разходи) за служители или представители на институции, органи или агенции на ЕС;
- д) ***ВАРИАНТ за разходни категории, които са изрично изключени от работната програма и поканата за представяне на предложения⁶: [въведете наименованието на изключената категория разходи]***.

6.5 Последствия при деклариране на недопустими разходи

Декларираните недопустими разходи няма да бъдат признати (вж. член 26).

Това може също така да доведе до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ГЛАВА 4 ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ

РАЗДЕЛ 1 ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙСТВИЕТО

ЧЛЕН 7 — ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРАВИЛНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙСТВИЕТО

7.1 Общо задължение за правилното изпълнение на действието

Бенефициерът трябва да изпълнява действието, както е описано в приложение 1 и в съответствие с разпоредбите на споразумението и всички законови задължения по приложимото законодателство на ЕС, международното и националното законодателство.

7.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

⁶ При липса на поканата за представяне на предложения се чете като „поканата за представяне на предложения“.

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 8 — РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙСТВИЕТО — ТРЕТИ СТРАНИ, УЧАСТВАЩИ В ДЕЙСТВИЕТО

Бенефициерът трябва да разполага с подходящи ресурси за изпълнение на действието.

Ако е необходимо за изпълнението на действието, бенефициерът може:

- да закупува стоки, строителни работи и услуги (вж. член 9),
- да ангажира подизпълнители за изпълнение на задачи по действието, описани в приложение 1 (вж. член 10).

В тези случаи бенефициерът продължава да носи еднолична отговорност към държавата членка за изпълнение на действието.

ЧЛЕН 8А — ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПО ДЕЙСТВИЕТО ОТ БЕНЕФИЦИЕРИ, КОИТО НЕ ПОЛУЧАВАТ ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕС

Не е приложимо

ЧЛЕН 9 — ЗАКУПУВАНЕ НА СТОКИ, СТРОИТЕЛНИ РАБОТИ ИЛИ УСЛУГИ

9.1 Правила за закупуване на стоки, строителни работи или услуги

9.1.1 Ако е необходимо за изпълнението на действието, бенефициерът може да закупува стоки, строителни работи или услуги.

Бенефициерът е длъжен да осъществява тези покупки при икономически най-изгодните условия или ако е подходящо — на най-ниската цена. В този процес той трябва да избягва какъвто и да е конфликт на интереси (вж. член 20).

Бенефициерът трябва да осигури възможност на държавата членка, Комисията, Европейската сметна палата и Европейската служба за борба с измамите (OLAF) да упражняват своите права по членове 17 и 18 и спрямо неговите изпълнители.

9.1.2. Ако бенефициерът е „публичноправна организация“ по смисъла на Директива 2004/18/ЕО⁷ (или Директива 2014/24/ЕС⁸), той трябва да съблюдава приложимото национално законодателство относно обществените поръчки.

⁷ Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги (ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114).

⁸ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

9.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по член 9.1.1, разходите по съответната поръчка ще се считат за недопустими разходи (вж. член 6) и няма да бъдат признати (вж. член 26).

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по член 9.1.2, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 10 — ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПО ДЕЙСТВИЕТО ОТ ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

10.1 Правила за възлагане на задачи по действието на подизпълнители

10.1.1 Ако е необходимо за изпълнението на действието, бенефициерът може да възлага на подизпълнители договори за извършване на определени задачи по него, както са описани в приложение 1.

Бенефициерът е длъжен да възлага договори за подизпълнение при икономически най-изгодните условия или ако е подходящо — на най-ниската цена. В този процес той трябва да избягва какъвто и да е конфликт на интереси (вж. член 20).

Договори за подизпълнение могат да се възлагат и на субекти, които имат структурна връзка с бенефициера⁹, но само ако цената се ограничава до действително направените от субекта разходи, (т.е. без марж на печалба).

Задачите за изпълнение и прогнозните разходи за всеки договор за подизпълнение трябва да бъдат посочени в приложение 1, а общите прогнозни разходи за подизпълнение трябва да бъдат посочени в приложение 2. Договорите за подизпълнение, възложени на субекти, които имат структурна връзка с бенефициера, трябва да бъдат посочени подробно в приложение 1.

Държавата членка обаче има право да одобри възлагане на договори за подизпълнение, които не са предвидени в приложения 1 и 2, без да е необходимо изменение (вж. член 39), ако:

- за тях е представена конкретна обосновка в *[периодичния]* технически(я) отчет, и

⁹ „Субекти, които имат структурна връзка с бенефициера“ са субекти, които имат връзка с бенефициера, по-специално правна връзка или връзка посредством собствения капитал, която нито е ограничена до действието, нито е създадена с единствената цел за неговото изпълнение.

- във връзка с тях не се налагат промени в споразумението, които биха поставили под въпрос решението за отпускане на безвъзмездните средства или биха нарушили принципа на равнопоставеност на кандидатите.

Бенефициерът трябва да осигури възможност на държавата членка, Комисията, Европейската сметна палата и Европейската служба за борба с измамите (OLAF) да упражняват своите права по членове 17 и 18 и спрямо неговите подизпълнители.

Бенефициерът трябва също така да гарантира, че подизпълнителите съхраняват документален архив за своите разходи.

10.1.2 Бенефициерът трябва да гарантира, че неговите задължения по членове 20, 21, 22 и 30 се прилагат и за подизпълнителите.

Ако бенефициерът е „публичноправна организация“ по смисъла на Директива 2004/18/ЕО (или Директива 2014/24/ЕС), той трябва да съблюдава приложимото национално законодателство относно обществените поръчки.

10.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по член 10.1.1, разходите по съответния договор за подизпълнение ще се считат за недопустими разходи (вж. член 6) и няма да бъдат признати (вж. член 26).

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по член 10.1.2, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 11 — ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПО ДЕЙСТВИЕТО ОТ СВЪРЗАНИ СУБЕКТИ

Не е приложимо

ЧЛЕН 11А — ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА ТРЕТИ СТРАНИ

Не е приложимо

РАЗДЕЛ 2 ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С АДМИНИСТРИРАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА

ЧЛЕН 12 — ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

12.1 Общо задължение за предоставяне на информация при поискване

Бенефициерът трябва да предоставя — по време на изпълнение на действието или след неговото приключване — всякаква информация, поискана с оглед проверката на допустимостта на разходите, на правилното изпълнение на действието и спазването на всяко друго задължение по споразумението.

12.2 Задължение за поддържане на актуална информация и предоставяне на информация за събития или обстоятелства, които биха могли да засегнат изпълнението на споразумението

Бенефициерът трябва да актуализира информацията в Регистъра за бенефициери на портала за участниците, по-конкретно данните за неговото наименование, адрес, юридически представител, правна форма и организационна структура.

Бенефициерът е длъжен незабавно да уведоми държавата членка за всяко от следните:

- а) **събития**, които биха могли да се отразят сериозно върху действието, неговото навременно изпълнение или финансовите интереси на ЕС, по-конкретно:
 - (i) промени в своето състояние, които имат юридически, финансов, технически, организационен или управленско-контролен характер;
- б) **обстоятелства**, които засягат:
 - (i) решението за отпускане на безвъзмездни средства, или
 - (ii) изпълнението на изискванията по споразумението.

12.3 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 13 — СЪХРАНЯВАНЕ НА ДОКУМЕНТАЛЕН АРХИВ — ПРИДРУЖАВАЩИ ДОКУМЕНТИ

13.1 Задължение за съхраняване на документален архив и други придружаващи документи

Бенефициерът и подизпълнителите трябва — за период от **три години след окончателното плащане** — да съхраняват документален архив и други придружаващи документи, с цел да докажат правилното изпълнение на действието и допустимостта на декларираните разходи.

Бенефициерът трябва да представя документите при поискване (вж. член 12) или в рамките на проверки, одити или разследвания (вж. член 17).

При редовни проверки, одити, разследвания, съдебни спорове или предявяване на претенции по друг ред по споразумението (вж. член 17) бенефициерът и подизпълнителите трябва да поддържат документацията и другите придружаващи документи до приключване на тези процедури.

Бенефициерът и подизпълнителите трябва да съхраняват оригиналните документи. Цифрови и цифровизирани документи се считат за оригинали, ако се признават за такива съгласно приложимото национално законодателство. Държавата членка има право да приеме документи, които не са оригинални, ако сметне, че е налице достатъчна гаранция за тяхната достоверност.

13.1.1 Документален архив и други придружаващи документи относно техническото изпълнение

Бенефициерът и подизпълнителите трябва да съхраняват документален архив и други придружаващи документи относно техническото изпълнение на действието, които отговарят на приетите стандарти в съответната сфера.

13.1.2 Документален архив и други разходооправдателни документи за декларираните разходи

Бенефициерът и подизпълнителите трябва да съхраняват документален архив и разходооправдателни документи за декларираните разходи, по-конкретно:

- а) за **действителни разходи** — подходяща документация и други разходооправдателни документи с оглед доказване на декларираните разходи, като договори, договори с подизпълнители, фактури и счетоводни регистри. Освен това обичайните практики за счетоводно отчитане на разходите и процедурите за вътрешен контрол на бенефициера и подизпълнителите трябва да дават възможност за пряко равняване на декларираните суми, осчетоводените суми, и сумите, посочени в разходооправдателните документи;
- б) за **разходите на базата на единна ставка** — подходяща документация и други разходооправдателни документи с оглед доказване на допустимостта на разходите, към които се прилага единната ставка. Не е необходимо бенефициерът да определя покритите разходи или да представя разходооправдателни документи (като счетоводни отчети), за да докаже сумата, декларирана като разход на базата на единна ставка.

Освен това по отношение на **разходите за персонал** (декларирани като действителни разходи) бенефициерът е длъжен да води **отчетност за отработеното време** за броя декларирани дни. Тази отчетност трябва да се води в писмен вид и да се одобрява от лицата, работещи по действието, и техните преки ръководители поне един път месечно. При отсъствие на надеждни документи за отработените дни по действието държавата членка има право да приеме алтернативен доказателствен материал за потвърждаване на броя декларирани дни, ако счете, че са налице достатъчно гаранции за неговата достоверност.

По изключение за **лицата, заети изключително с работа по действието**, не е необходимо да се съхраняват документи за отработеното време, ако бенефициерът подпише **декларация**, потвърждаваща, че въпросните лица са работили изключително за изпълнение на действието.

13.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът и подизпълнителите нарушат което и да е от задълженията си по настоящия член, разходите, които не са подкрепени от достатъчно разходооправдателни документи, ще се считат за недопустими (вж. член 6) и няма да бъдат признати (вж. член 26), а размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 14 — ПРЕДСТАВЯНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

14.1. Задължение за представяне на резултатите

[ВАРИАНТ по подразбиране: Бенефициерът е длъжен да представя „резултатите“, предвидени в приложение 1.]

[ВАРИАНТ, в случай че държава членка се нуждае от непрекъснато наблюдение: Бенефициерът е длъжен да представя „резултатите“, предвидени в приложение 1, съгласно сроковете и условията, заложиени в приложение 8.]

14.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, държавата членка има право да приложи всяка от мерките, описани в глава 6.

ЧЛЕН 15 — ОТЧЕТНОСТ — ИСКАНИЯ ЗА ПЛАЩАНЕ

15.1 Задължение за представяне на отчети

Бенефициерът е длъжен да представя на държавата членка (вж. член 36) техническия и финансовия отчет (техническите и финансовите отчети), посочен(и) в настоящия член.
[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: този отчет включва] [ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: тези отчети включват] искането(ията) за плащане и трябва да бъдат изготвени с помощта на формулярите и образците, ако са предвидени такива.

15.2 Отчетни периоди

Действието **[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: има един „отчетен период“¹⁰]****[ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: е разделено на следните „отчетни периоди“¹¹:**

- ОП 1: от месец 1 до месец [X],
- [— ОП 2: от месец [X+1] до месец [Y],
- ОП 3: от месец [Y+1] до месец [Z]].

[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: 15.3
Периодични отчети — Искания за междинни плащания

Не е приложимо

15.4 Окончателен отчет — Искане за окончателно плащане

В срок от 90 дни след края на отчетния период бенефициерът е длъжен да представи окончателен отчет, който включва искането за окончателно плащане.

Окончателният отчет трябва да включва:

а) „**окончателен технически отчет**“ (вж. приложение 7), който съдържа:

- (i) **общ преглед на изпълнението** на действието, включително на резултатите, определени в приложение 1.

В този отчет трябва да са използвани посочените в приложение 1 показатели за изпълнението, резултатите и въздействието и да са включени обяснителни бележки, с които се обосновават различията между работата, предвидена за изпълнение в съответствие с приложение 1, и действително извършената работа,

- (ii) **резюме** за публикуване;

б) „**окончателен финансов отчет**“, който съдържа:

- (i) „**индивидуален финансов отчет**“ (вж. приложение 4) от бенефициера за отчетния период.

В индивидуалния финансов отчет трябва да бъдат подробно отразени допустимите разходи (действителни разходи и разходи на базата на единна ставка; вж. член 6) за всяка бюджетна категория (вж. приложение 2).

Бенефициерът трябва да декларира всички допустими разходи, дори когато — за действителни разходи и разходи на базата на единна

¹⁰ С продължителност 12 месеца.

¹¹ Всеки с продължителност 12 месеца.

ставка — те надвишават сумите, предвидени в прогнозния бюджет (вж. приложение 2). Суми, които не са декларирани в индивидуалния финансов отчет, няма да бъдат вземани предвид от държавата членка.

Индивидуалният финансов отчет трябва да отразява и **постъпленията от конкретното действие** (вж. член 5.3.3).

Бенефициерът трябва да **потвърди**, че:

- предоставената информация е пълна, надеждна и вярна,
- декларираните разходи са допустими (вж. член 6),
- разходите могат да бъдат доказани чрез адекватна документация и разходооправдателни документи (вж. член 13), които ще бъдат представени при поискване (вж. член 12) или в рамките на проверки, одити и разследвания (вж. член 17), и
- че всички постъпления са декларирани (вж. член 5.3.3),

(ii) **искането за окончателно плащане,**

(iii) **„сертификат за финансовите отчети“** (съставен в съответствие с международните одиторски стандарти, подкрепен от одиторския доклад и съответстващ на изискванията в приложение 5) за бенефициера, ако:

- той отправя искане за финансово участие в общ размер на 325 000 EUR или повече под формата на възстановяване на действителни разходи, и
- максималното финансово участие на ЕС, предвидено за бенефициера в прогнозния бюджет (вж. приложение 2), под формата на възстановяване на действителни разходи, е в размер на 750 000 EUR или повече,

(iv) **копия на съответните фактури и разходооправдателни документи**, доказващи допустимостта на разходите, когато не се изисква сертификатът, посочен в подточка iii);

в) **изследване за оценка на резултатите** от мерките за информирание и насърчаване, което е проведено от независим външен орган и в което са използвани посочените в приложение 1 показатели за въздействието.

[ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: 15.3 **Периодични отчети — Искания за междинни плащания**

Бенефициерът трябва да представи периодичен отчет в срок от 60 дни след края на всеки отчетен период.

Периодичният отчет трябва да включва:

а) **„периодичен технически отчет“** (вж. приложение б), който съдържа:

- (i) **обяснение на дейностите, извършени от бенефициера, и общ преглед на напредъка** за постигане на целите на действието, включително резултатите, предвидени в приложение 1.

В този отчет трябва да са използвани посочените в приложение 1 показатели за изпълнението и резултатите и да са включени обяснителни бележки, с които се обосновават различията между предвидените за изпълнение дейности и очакваните крайни резултати в съответствие с приложение 1 и действително извършените дейности и получени крайни резултати,

- (ii) **копия от използваните материали и визуални материали, които все още не са изпратени на държавата членка;**

б) **„периодичен финансов отчет“**, който съдържа:

- (i) **„индивидуален финансов отчет“** (вж. приложение 4) от бенефициера за съответния отчетен период.

В индивидуалния финансов отчет трябва да бъдат подробно отразени допустимите разходи (действителни разходи и разходи на базата на единна ставка; вж. член б) за всяка бюджетна категория (вж. приложение 2).

Бенефициерът трябва да декларира всички допустими разходи, дори когато — за действителни разходи и разходи на базата на единна ставка — те надвишават сумите, предвидени в прогнозния бюджет (вж. приложение 2). Суми, които не са декларирани в индивидуалния финансов отчет, няма да бъдат вземани предвид от държавата членка.

Ако за даден отчетен период не бъде представен индивидуален финансов отчет, той може да бъде включен в периодичния финансов отчет за следващия отчетен период.

Индивидуалните финансови отчети за последния отчетен период трябва да отразяват и **постъпленията от действието** (вж. член 5.3.3).

Бенефициерът трябва да **потвърди**, че:

- предоставената информация е пълна, надеждна и вярна,

- декларираните разходи са допустими (вж. член 6),
 - разходите могат да бъдат доказани чрез адекватна документация и разходооправдателни документи (вж. член 13), които ще бъдат представени при поискване (вж. член 12) или в рамките на проверки, одити и разследвания (вж. член 17), и
 - за последния отчетен период: че всички постъпления са декларирани (вж. член 5.3.3),
- (ii) **„сертификат за финансовите отчети“** (съставен в съответствие с международните одиторски стандарти, подкрепен от одиторския доклад и съответстващ на изискванията в приложение 5) за бенефициера, ако:
- размерът на плащанията, за който той отправя искане за възстановяване на действителни разходи, е 325 000 EUR или повече, и
 - максималното финансово участие на ЕС, предвидено за бенефициера в прогнозния бюджет (вж. приложение 2), под формата на възстановяване на действителни разходи, е в размер на 750 000 EUR или повече,
- (iii) **копия на съответните фактури и разходооправдателни документи**, доказващи допустимостта на разходите, когато не се изисква сертификатът, посочен в подточка ii);
- (iv) и който включва — освен за последния отчетен период — **искането за междинно плащане**.

15.4 Окончателен отчет — Искане за окончателно плащане

Освен периодичния отчет за последния отчетен период бенефициерът е длъжен да представи окончателен отчет в срок от 90 дни след края на последния отчетен период.

Окончателният отчет трябва да включва:

- a) **„окончателен технически отчет“** (вж. приложение 7), който съдържа:
- (i) **общ преглед на извършените дейности и постигнатите резултати от действието**, в който са използвани по-специално посочените в приложение 1 показатели за въздействието,
 - (ii) **резюме за публикуване**;

- б) *„окончателен финансов отчет“, съдържащ „окончателен обобщен финансов отчет“, в който са консолидирани индивидуалните финансови отчети за всички отчетни периоди и който включва искането за окончателно плащане; и*
- в) *изследване за оценка на резултатите от мерките за информиране и насърчаване, което е проведено от независим външен орган и в което са използвани посочените в приложение 1 показатели за въздействието.*

15.5 Информация за направените кумулативни разходи

Не е приложимо

15.5 Валута, в която се изготвят финансовите отчети, и конвертиране в евро

Финансовите отчети трябва да се изготвят в евро, а за държавите членки извън еврозоната — и в тяхната национална валута.

За преизчисляването на разходите, направени от бенефициера или подизпълнителите преди етапа на деклариране пред Комисията, държавата членка определя приложимия обменен курс в съответствие с националните правила.

15.7 Език на отчетите

Отчетът/ите (в т.ч. финансовите отчети) трябва да се представят на езика, на който е изготвено споразумението.

15.8 Последствия при неизпълнение

Ако представеният отчет (представените отчети) не отговаря(т) на условията, предвидени в настоящия член, държавата членка има право да отложи крайния срок за плащане (вж. член 31) и да приложи която и да е от другите мерки, описани в глава 6.

Ако бенефициерът наруши своето задължение да представи отчета(ите) и не изпълни това си задължение в срок от 30 дни от получаването на писмено напомняне, държавата членка може да прекрати споразумението (вж. член 34) или да приложи която и да е от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 16 — ПЛАЩАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА ПЛАЩАНЕ

16.1 Плащания, които трябва да бъдат извършени

В полза на бенефициера се извършват следните плащания:

- **плащане по предварителното финансиране,**

- *[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: едно или повече междинни плащания на базата на искане(ия) за междинно плащане (вж. член 15), и]*
- едно **окончателно плащане** на базата на искане за окончателно плащане (вж. член 15).

16.2 Плащане по предварителното финансиране — Сума — Гаранция за предварителното финансиране

Целта на предварителното финансиране е да се осигурят оборотни средства на бенефициера.

То остава собственост на ЕС до извършване на окончателното плащане.

Сумата на плащането по предварителното финансиране е [**въведете сума (въведете сумата с думи)**] EUR ¹².

В срок от 30 дни от влизането в сила на настоящото споразумение бенефициерът може да подаде пред съответната държава членка заявление за плащане по предварителното финансиране, придружено от финансова гаранция за същата сума като тази по предварителното финансиране и в съответствие с глава IV от Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията¹³.

[ВАРИАНТ за бенефициери със седалище в държави членки, които получават финансова помощ в съответствие с член 15, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1144/2014: Бенефициерът със седалище в държави членки, който получава финансова помощ, може да подаде своето заявление за плащане по предварителното финансиране на две части: заявление за първата част трябва да бъде подадено в предвидения в предходния параграф срок, а заявление за остатъка по предварителното финансиране може да бъде подадено едва след изчистването на първата част на предварителното финансиране.]

Освен в случаите, когато се прилага член 32, държавата членка извършва плащането по предварителното финансиране в полза на бенефициера в срок от 30 дни, считано или от 10 дни преди началната дата на действието (вж. член 3), или от получаването на гаранцията за предварителното финансиране, като между двете дати се избира по-късната.

16.3 Междинни плащания — Сума — Изчисление

¹² Размерът на предварителното финансиране не може да надвишава 20 % от максималния размер на безвъзмездните средства.

¹³ Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията от 11 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметки, обезпеченията и използването на еврото (ОВ L 255, 28.8.2014 г., стр. 18).

[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: Не е приложим]

[ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: Чрез междинните плащания се възстановяват допустимите разходи, направени за изпълнение на действието през съответните отчетни периоди.

Държавата членка изплаща на бенефициера дължимата сума за междинно плащане в срок от 60 дни от получаване на периодичния отчет (вж. член 15.3), освен в случаите, когато се прилага член 31 или 32.

Плащането се извършва след одобрение на периодичния отчет. Одобрението не означава признаване на съответствието, автентичността, пълнотата и коректността на неговото съдържание.

Дължимата сума за междинно плащане се изчислява от държавата членка по следните стъпки:

Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване на разходите

Стъпка 2 — Ограничаване на сумата до 90 % от максималния размер на безвъзмездните средства

16.3.1 Стъпка 1 — Прилагане на ставката за възстановяване на разходите

Ставката за възстановяване на разходите (вж. член 5.2) се прилага към допустимите разходи (действителни разходи и разходи на базата на единна ставка; вж. член 6), декларирани от бенефициера (вж. член 15) и одобрени от държавата членка (вж. по-горе) за съответния отчетен период.

16.3.2 Стъпка 2 — Ограничаване на сумата до 90 % от максималния размер на безвъзмездните средства

Общият размер на предварителното финансиране и междинните плащания не може да надвишава 90 % от максималния размер на безвъзмездните средства, посочен в член 5.1. Максималният размер на междинното плащане се изчислява по следния начин:

{90 % от максималния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.1)

минус

{предварителното финансиране и предходните междинни плащания}}].

16.4 Окончателно плащане — Сума — Изчисление

Чрез окончателното плащане се възстановява останалата част от допустимите разходи, направени от бенефициера за изпълнение на действието.

Ако общият размер на предходните плащания е по-голям от окончателния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.3), окончателното плащане е под формата на събиране на суми (вж. член 28).

Ако общият размер на предходните плащания е по-малък от окончателния размер на безвъзмездните средства, държавата членка изплаща разликата в срок от 60 дни от получаване на окончателния отчет (вж. член 15.4), освен в случаите, когато се прилага член 31 или 32.

Плащането се извършва след одобрение на окончателния отчет. Одобрението не означава признаване на съответствието, автентичността, пълнотата и коректността на неговото съдържание.

Сумата на окончателното плащане се изчислява от държавата членка, като от окончателния размер на безвъзмездните средства, определен в съответствие с член 5.3, се извади общият размер на предварителното финансиране и направените междинни плащания (ако има такива):

{окончателен размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.3)}

минус

{предварително финансиране и междинни плащания (ако има такива)}.

Ако салдото е положително, сумата се плаща на бенефициера.

Сумата обаче може да бъде прихваната без съгласието на бенефициера от други суми, дължими от бенефициера на Комисията по бюджета на ЕС, до максималното финансово участие на ЕС, предвидено за бенефициера в прогнозния бюджет (вж. приложение 2).

Ако салдото е отрицателно, сумата подлежи на събиране (вж. член 28).

16.5 Уведомление за дължими суми

При извършване на плащания държавата членка официално уведомява бенефициера за дължимата сума, като посочва, че тя е за **[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: междинно плащане или за]** окончателното плащане.

При окончателно плащане в уведомлението се посочва и окончателният размер на безвъзмездните средства.

В случай на намаляване на размера на безвъзмездните средства или събиране на недължимо платени суми, уведомлението се предхожда от състезателната процедура, предвидена в членове 27 и 28.

16.6 Валута на плащанията

Не е приложимо

16.7 Плащания в полза на бенефициера

Плащанията се извършват в полза на бенефициера.

Извършените плащания освобождават държавата членка от задължението за плащане.

16.8 Банкова сметка за извършване на плащания

Всички плащания се извършват към следната банкова сметка:

Наименование на банката: [...]

Пълно наименование на титуляря на сметката: [...]

Пълен номер на банковата сметка (включително банковите кодове): [...]
[IBAN код: [...]]¹⁴

16.9 Разходи за банкови преводи

Разходите за банкови преводи се поемат, както следва:

- държавата членка поема разходите за банкови преводи, начислявани от нейната банка,
- бенефициерът поема разходите за банкови преводи, начислявани от неговата банка,
- страната, по чиято вина се налага повторен банков превод, поема всички разходи за повторния превод.

16.10 Дата на плащане

Плащанията от държавата членка се считат за извършени на датата, на която са дебитирани по нейната сметка.

16.11 Последствия при неизпълнение

16.11.1 Ако държавата членка не извърши плащане в предвидения срок (вж. по-горе), се прилагат разпоредбите на член 5 от Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията.

16.11.2 Не е приложимо.

ЧЛЕН 17 — ПРОВЕРКИ, ПРЕГЛЕДИ, ОДИТИ И РАЗСЛЕДВАНИЯ — РАЗШИРЯВАНЕ НА ОБХВАТА НА КОНСТАТАЦИИТЕ

¹⁴ BIC или SWIFT код за държавите, в които няма IBAN код.

17.1 Проверки, прегледи и одити от страна на държавата членка и Комисията

17.1.1 Право на държавата членка за извършване на проверки

По време на изпълнение на действието и след неговото приключване държавата членка извършва проверки за правилното изпълнение на действието и спазването на задълженията по споразумението, включително за оценка на резултатите и отчетите.

Държавата членка има право също така да поиска допълнителна информация в съответствие с член 12.

Представената информация трябва да е точна, прецизна, пълна и в изисквания формат, в т.ч. електронен формат.

17.1.2 Право на извършване на прегледи

Не е приложимо

17.1.3 Право на Комисията за извършване на одити

Съгласно Регламент (ЕС) № 1306/2013¹⁵ и в съответствие с неговите разпоредби и процедури, Комисията може да извършва проверки на място за установяване на това дали разходите са били направени в съответствие с правото на Съюза.

17.2 Разследвания на Европейската служба за борба с измамите (OLAF)

Съгласно регламенти № 883/2013¹⁶ и № 2185/96¹⁷ (и в съответствие с предвидените в тях разпоредби и процедури) Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има право — във всеки момент от изпълнението на действието или след неговото приключване — да провежда разследвания, в т.ч. проверки и инспекции на място, за да установи дали е извършена измама, корупция или друга незаконна дейност, която засяга финансовите интереси на ЕС.

17.3 Проверки и одити от Европейската сметна палата

¹⁵ Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 549).

¹⁶ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

¹⁷ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/1996 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

Съгласно член 287 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и член 161 от Финансовия регламент № 966/2012¹⁸ Европейската сметна палата има право да извършва одити във всеки момент от изпълнението на действието или след неговото приключване.

Европейската сметна палата има право на достъп за целите на извършване на проверки и одити.

17.4 Проверки, прегледи, одити и разследвания на международни организации

Не е приложимо

17.5 Последствия от констатациите от проверки, прегледи, одити и разследвания — Разширяване на обхвата на констатациите

17.5.1 Констатации, свързани с безвъзмездните средства по настоящото споразумение

Констатациите от проверки, одити или разследвания в контекста на безвъзмездните средства по настоящото споразумение може да доведат до непризнаване на недопустими разходи (вж. член 26), намаляване на размера на безвъзмездните средства (вж. член 27), събиране на недължимо платените суми (вж. член 28) или всяка от другите мерки, описани в глава 6.

Непризнаването на разходи или намаляването на размера на безвъзмездните средства след окончателното плащане води до корекции на окончателния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.4).

Констатациите от проверки, одити или разследвания могат да доведат до искане за изменение на приложение 1 (вж. член 39).

Освен това констатациите, произтичащи от разследвания на OLAF, може да доведат до наказателно преследване съгласно националното законодателство.

17.5.2 Констатации, свързани с други безвъзмездни средства

Не е приложимо

17.5.3 Процедура

Не е приложимо

17.6 Последствия при неизпълнение

¹⁸ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, всички разходи, за които не е представен достатъчен доказателствен материал, ще бъдат сметени за недопустими (вж. член 6) и няма да бъдат признати (вж. член 26).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 18 — ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ДЕЙСТВИЕТО

Не е приложимо

РАЗДЕЛ 3 ДРУГИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

ЧЛЕН 18a — УСЛОВИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ИНФОРМИРАНЕ И НАСЪРЧАВАНЕ

18a.1 Задължения за извършване на дейностите за информиране и насърчаване

Бенефициерът трябва да съблюдава следните условия при изпълнение на своите дейности за информиране и насърчаване:

- а) да гарантират, че мерките за информиране и насърчаване са обективни, безпристрастни и недискриминационни;
- б) да гарантират, че мерките за информиране и насърчаване популяризират и действието на ЕС (вж. член 22);
- в) по отношение на **обозначенията на произхода** на насърчаваните продукти:
 - (i) да гарантират, че мерките за информиране и насърчаване не са насочени към произхода:
 - да гарантират, че основното послание е ориентирано към ЕС (а не е фокусирано върху конкретен произход), и по-специално че:
 - обозначението на произхода допълва основното послание, свързано с ЕС,
 - обозначението на произхода не насърчава потребителите да купуват местни стоки единствено заради произхода им, както и че е предоставена информация за специфичните свойства на продукта,
 - обозначението на произхода остава от второстепенно значение (т.е. текстът или символът(ите), отнасящ(и) се за произхода, е(са) **[ВАРИАНТ 1 за действия, които се отнасят за мерки за информиране и насърчаване в държави — членки на ЕС: в по-малка степен]** **[ВАРИАНТ 2 за действия, които се отнасят за мерки за информиране и насърчаване в държави извън ЕС: не в по-**

голяма степен] виден(видни) от текста или символа(ите), отнасящ(и) се за основното послание, свързано с ЕС),

- основното послание, свързано с ЕС, не се измества на заден план от материали, свързани с обозначението на произхода (като например снимки, цветове, символи и т.н.) и тези материали са разположени на отделно място,
- (ii) да гарантират, че обозначението на произхода се отнася за национално или по-високо равнище (т.е. наднационален район или държава членка, но не и по-ниско равнище), освен ако обозначението на произхода е част от:
- графичен символ за най-отдалечените региони („графичен символ за НОР“)¹⁹ или свързани с него визуални материали,
 - национална схема за качество с включен в наименованието ѝ произход,
 - обозначение на произхода в наименованието на продукт, признат по една от следните схеми на ЕС за качество:
 - защитено наименование за произход (ЗНП),
 - защитено географско указание (ЗГУ), или
 - храни с традиционно специфичен характер (ХТСХ)²⁰,
- (iii) обозначението на произхода трябва да е ограничено до визуални материали (т.е. без аудиоматериали);
- г) по отношение на използването на **марки**:
- (i) да гарантират, че мерките за информирание и насърчаване не са насочени към марката,

¹⁹ Вж. приложение I към Делегиран регламент (ЕС) № 179/2014 на Комисията от 6 ноември 2013 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 228/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регистъра на операторите, размера на помощта, предоставена за предлагането на продуктите на пазара извън региона, графичния символ, освобождаването от вносни мита за някои животни от рода на едрия рогат добитък и финансирането на определени специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза (ОВ L 63, 4.3.2014 г., стр. 3).

²⁰ Делегиран регламент (ЕС) № 664/2014 на Комисията от 18 декември 2013 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определянето на символите на Съюза за защитени наименования за произход, защитени географски указания и храни с традиционно специфичен характер, както и по отношение на определени правила за снабдяване, някои процедурни правила и някои допълнителни преходни разпоредби (ОВ L 179, 19.6.2014 г., стр. 17).

(ii) с изключение на мерките за информиране и насърчаване, свързани с национални схеми за качество, регистрирани като марка, да гарантират, че използването на марки:

- е ограничено до:
 - демонстрации или дегустации (по време на панаири, търговски събития, на уебсайтове или в пункт за продажби), и
 - печатни информационни и промоционални материали, които се разпространяват по време на такива демонстрации и дегустации,

и

- е в съответствие със следните изисквания:
 - използват се само марки, които попадат в обхвата на определението за марки по членове 4 и 66 от Регламент № 207/2009²¹ или член 2 от Директива 2008/95/ЕО²²,
 - изобразяването на марките не отслабва основното послание, свързано с ЕС, и по-специално:
 - изобразяването на марките е от второстепенно значение (т.е. в по-малък формат от този на основното послание, свързано с ЕС),
 - основното послание, свързано с ЕС, не се измества на заден план от изобразяването на свързани с марката материали (като например снимки, цветове, символи и т.н.),
 - марките са ограничени до визуално изобразяване (т.е. без аудиоматериали),
 - на всички членове на организацията бенефициер е дадена еднаква възможност да изобразят своите марки, като марките са изобразени заедно и са видими в еднаква степен на място, различно от мястото, предназначено за основното послание, свързано с ЕС,

²¹ Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета от 26 февруари 2009 г. относно марката на Общността (ОВ L 78, 24.3.2009 г., стр. 1).

²² Директива 2008/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (ОВ L 299, 8.11.2008 г., стр. 25).

- марките са изобразени по следния начин:
 - за панаири, търговски събития или пункт за продажби — или:
 - всички марки са изобразени заедно на банер, разположен на предната страна на пулта на щанда, като размерът на банера не превишава 5 % от общата площ на предната страна на пулта (или по-малко в пропорционална степен, ако са обозначени по-малко от 5 марки),

или

- всички марки са изобразени индивидуално, на отделни и еднакви щандове и по неутрален и идентичен начин, на предната страна на пулта на щанда, като размерът на изображението на наименованието на марката не превишава 5 % от общата площ на предната страна на пулта (или по-малко в пропорционална степен, ако са обозначени по-малко от 5 марки),
- за уебсайтове — всички марки са изобразени заедно или:
 - на банер в долната част на уебстраницата, като:
 - банерът не превишава 5 % от общата площ на уебстраницата (или по-малко в пропорционална степен, ако са обозначени по-малко от 5 марки), и
 - всяка от марките е по-малка от емблемата на ЕС (вж. член 22),

или

- на специална уебстраница, различна от началната страница, като всяка от марките се изобразява по неутрален и идентичен начин,
- за печатни информационни и промоционални материали, които се разпространяват по време на демонстрации и дегустации — всички марки са изобразени заедно на банер в долната част на страницата, като размерът на банера не превишава 5 % от общата площ на страницата (или по-малко в пропорционална степен, ако са обозначени по-малко от 5 марки);

д) по отношение на **здравните претенции** (т.е. информация за въздействието на даден продукт върху здравето):

- (i) да гарантират, че здравната претенция **[ВАРИАНТ 1 за действия, които се отнасят за мерки за информиране и насърчаване в държави — членки на ЕС: отговаря на изискванията на приложението към Регламент (ЕО) № 1924/2006²³ или е одобрена от националния орган в областта на общественото здравеопазване в държавата членка, в която се осъществяват операциите]** **[ВАРИАНТ 2 за действия, които се отнасят за мерки за информиране и насърчаване в държави извън ЕС: е одобрена от националния орган в областта на общественото здравеопазване в държавата, в която се осъществяват операциите.]**[;][.];
- е) **[ВАРИАНТ 1 за действия, които се отнасят за мерки за информиране и насърчаване в държави — членки на ЕС: да гарантират, че мерките за информиране и насърчаване, свързани с национални схеми за качество, са ориентирани към схемата, а не към отделни продукти (т.е. отделните продукти се използват единствено за обясняване на схемата и имат характер на вторично послание, което не отслабва основното послание, свързано с ЕС.)]**.

18a.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициер наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 19 — ВЕЧЕ СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАВА И СОБСТВЕНОСТ ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ (ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРАВА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНА И ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ)

19.1 Вече съществуващи права и права на достъп до вече съществуващи права

Когато права върху индустриална и интелектуална собственост (включително права на трети страни) съществуват преди сключването на споразумението, бенефициерът трябва да състави списък на тези вече съществуващи права, като посочи собственика и всички лица, които имат право на ползване.

Преди да започне действието, бенефициерът трябва да представи този списък на държавата членка.

²³ Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. относно хранителни и здравни претенции за храните (ОВ L 404, 30.12.2006 г., стр. 9).

19.2 Собственост върху резултатите и права на ползване

Резултатите от действието (включително свързаните с него доклади и други документи) са собственост на бенефициера.

Бенефициерът трябва да предостави на Комисията правото да ползва резултатите от неговите комуникационни дейности по член 22.

19.3 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 20 — КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

20.1 Задължение за избягване на конфликт на интереси

Бенефициерът е длъжен да предприеме всички мерки за предотвратяване на ситуации, при които безпристрастното и обективно изпълнение на действието е изложено на риск по причини, свързани с икономически интереси, политически или национални пристрастия, семейни или емоционални връзки или всякакви други отношения или общи интереси („конфликт на интереси“).

Той трябва без излишно забавяне да уведоми официално държавата членка за всяка ситуация, която представлява или може да доведе до конфликт на интереси, и незабавно да предприеме всички необходими стъпки за коригиране на ситуацията.

Държавата членка има право да извърши проверка, за да потвърди, че предприетите мерки са подходящи, както и да изиска прилагане на допълнителни мерки в конкретен срок.

20.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27), а споразумението може да бъде прекратено (вж. член 34).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 21 — ПОВЕРИТЕЛНОСТ

21.1 Общо задължение за спазване на поверителност

По време на изпълнение на действието и за срок от три години след окончателното плащане страните са длъжни да спазват поверителност по отношение на всички данни, документи или други материали (в каквато и да е форма), които се определят като поверителни в момента на разкриването им („**поверителна информация**“).

Те имат право да ползват поверителна информация за изпълнение на споразумението.

Задълженията за поверителност не са приложими, ако:

- а) разкриващата страна е дала съгласие да освободи от отговорност другата страна;
- б) информацията е станала публично и общодостъпна, без да е налице нарушение на задължението за поверителност;
- в) разкриването на поверителната информация се изисква по силата на законодателството на ЕС или националното законодателство.

21.2 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

ЧЛЕН 22 — ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ДЕЙСТВИЕТО — ВИДИМОСТ НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ ЕС

22.1 Комуникационни дейности на бенефициера

22.1.1 Общо задължение за популяризиране на действието и резултатите от него

Бенефициерът е длъжен да популяризира действието и резултатите от него.

22.1.2 Информация за финансирането от ЕС — Задължение и право на ползване на емблемата на ЕС — Задължение и право на ползване на надписа „Enjoy, it’s from Europe“

22.1.2.1 На всички използвани информационни и промоционални материали трябва да бъдат изобразени емблемата на ЕС и следният придружаващ текст на езика(езиците) на целевия(ите) пазар(и):

CAMPAIGN FINANCED WITH AID FROM THE EUROPEAN UNION

Когато се изобразява заедно с други логотипове на бенефициера, емблемата на ЕС трябва да се откроява в подходяща степен.

При визуални носители емблемата и текстът трябва да се виждат ясно в началото, по време или в края на посланието. При аудионосители текстът трябва да се чува ясно в края на посланието.

С оглед задълженията си по настоящия член бенефициерът има право да ползва емблемата на ЕС без предварително одобрение от Комисията.

Това обаче не му дава изключителни права на ползване.

Освен това бенефициерът няма право да присвоява емблемата на ЕС или друга подобна марка, или лого чрез регистрация или по какъвто и да е друг начин.

22.1.2.2 На всички използвани визуални информационни и промоционални материали трябва да е поставен надписът „Enjoy, it's from Europe!“:

който трябва да бъде:

- на английски език, но е възможно текстът да бъде преведен в бележка под линия,
- разположен вертикално,
- цветен (в оранжево = 8-M74-Y90-K0) или черно-бял (оранжевият цвят се заменя с черен K100, а синият със сив K60),
- с размер, който е пропорционален на размера на материала, на който той е поставен.

В зависимост от темата на кампанията надписът може да бъде придружен от един от следните текстове:

Тема	Текст
Околна среда	Европейският съюз подкрепя кампаниите, насърчаващи опазването на околната среда.
Качество и безопасност на храните	Европейският съюз подкрепя кампаниите, насърчаващи висококачествени селскостопански продукти.

Здраве	Европейският съюз подкрепя кампаниите, насърчаващи здравословен начин на живот.
Разнообразие	Европейският съюз подкрепя кампаниите, насърчаващи широк спектър от селскостопански продукти.
Традиция	Европейският съюз подкрепя кампаниите, насърчаващи селскостопанските традиции.

Не се допуска надписът да замени емблемата на ЕС (или придружаващия я текст, вж. по-горе).

22.1.3 Декларация за отказ на Комисията от отговорност

Всички използвани визуални информационни и промоционални материали, с изключение на малки рекламни предмети (напр. дребни сувенири като химикалки и др.), трябва да съдържат следната декларация за отказ от отговорност:

„Съдържанието на [въведете подходящо описание, напр. реклама, публикация, статия и т.н.] отразява единствено гледната точка на автора и само той носи отговорност за него. Европейската комисия не носи никаква отговорност за използването по какъвто и да е начин на включената информация.“

При уебсайтове тази декларация трябва да бъде включена в правната информация.

22.2 Комуникационни дейности

22.2.1 Право на ползване на материали, документи и информация на бенефициера

Комисията има право да ползва свързана с действието информация, документи, най-вече резюмета за публикация и публични резултати, както и всякакви други материали, като например снимки или аудио-визуални материали, които е получила от бенефициера (включително в електронен формат).

Това не води до промяна на задълженията за поверителност по член 21, които остават в сила.

Правото на ползване на материали, документи и информация на бенефициера обхваща:

- а) **ползване за собствени цели** (в частност предоставянето им на лица, работещи за Комисията или която и да е друга институция на ЕС, орган, служба или агенция, или институции в държави — членки на ЕС; и копирането и възпроизвеждането им, в цялост или частично, в неограничен брой);
- б) **разпространение за широката общественост** (в частност, публикуване на хартиен носител и в електронен или цифров формат, публикуване в интернет под формата на файл, който може да се изтегля или не, излъчване по който и да е канал, публично изложение или представяне, комуникация чрез

информационни служби, или включване в широкодостъпни бази данни или индекси);

- в) **редактиране или преработване** за целите на дейности по комуникация и публичност (включително съкращаване, обобщаване, вмъкване на други елементи (като метаданни, легенди, други графични, визуални, аудио и текстови елементи), извадки на части (напр. аудио или видеофайлове), разделяне на части, ползване в сборни текстове);
- г) **превод**;
- д) предоставяне на **достъп при получаване на индивидуална заявка за достъп** в съответствие с Регламент № 1049/2001²⁴ без право на възпроизвеждане или използване;
- е) **съхранение** на хартиен носител, в електронен или друг формат;
- ж) **архивиране** в съответствие с приложимите правила за управление на документация; и
- з) право да упълномощава **трети страни** да действат от нейно име или да преотстъпва лицензите за методите на ползване, предвидени в букви б), в), г) и е), на трети страни, ако това е необходимо за дейностите на Комисията по комуникация и публичност.

Ако упражняването на правото на ползване зависи от права на трети страни (включително персонал на бенефициера), бенефициерът е длъжен да гарантира, че изпълнява задълженията си по настоящото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства (в частност като получи необходимото одобрение от съответните трети страни).

Когато е приложимо (и ако е предоставена от бенефициера), Комисията включва следната информация:

„© – [година] – [име на притежателя на авторските права]. Всички права запазени. Лицензът е предоставен на Европейската комисия при определени условия.“

22.3 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по настоящия член, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален (вж. член 27).

Такива нарушения могат да доведат до прилагане на всяка от другите мерки, описани в глава 6.

²⁴ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

ЧЛЕН 23 — ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

23.1 Обработване на лични данни от Комисията и държавата членка

Всички лични данни по споразумението се обработват от Комисията в съответствие с Регламент № 45/2001²⁵ и с приложимото законодателство на ЕС относно защитата на данните (включително изискванията за разрешения и уведомления).

Всички лични данни по споразумението се обработват от държавата членка в съответствие с националното законодателство относно защитата на данните (включително изискванията за разрешения и уведомления).

23.2 Обработка на лични данни от бенефициера

Бенефициерът е длъжен да обработва личните данни по споразумението в съответствие с приложимото законодателство на ЕС и националното законодателство относно защитата на данните (включително изискванията за разрешения и уведомления).

Бенефициерът има право да предостави на своя персонал достъп единствено до данни, които са строго необходими за изпълнение, управление или наблюдение на споразумението.

Бенефициерът е длъжен да уведоми служителите, чиито лични данни се събират и обработват от държавата членка или от Комисията.

23.3 Последствия при неизпълнение

Ако бенефициерът наруши което и да е от задълженията си по член 23.2, държавата членка има право да приложи всяка от мерките, описани в глава 6.

ЧЛЕН 24 — ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ВЗЕМАНИЯ СПРЯМО АГЕНЦИЯТА

Не е приложимо

ГЛАВА 5 РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ НА БЕНЕФИЦИЕРА

ЧЛЕН 25 — РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ НА БЕНЕФИЦИЕРА

25.1 Роля и отговорност по отношение на държавата членка

Бенефициерът носи пълна отговорност за изпълнението на действието и за спазването на споразумението.

²⁵ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

Бенефициерът сам отговаря за следното:

- а) да следи за правилното изпълнение на действието (вж. член 7),
- б) да уведоми незабавно държавата членка за всички събития или обстоятелства, които биха могли да се отразят сериозно на изпълнението на действието или да доведат до неговото забавяне (вж. член 12),
- в) да представи на държавата членка резултатите и отчетите (вж. членове 14 и 15),
- г) да представи своевременно на държавата членка всички изисквани документи или цялата изисквана информация,

и няма право да възлага на трети страни горепосочените задачи.

25.2 Вътрешно разпределение на ролите и отговорностите

Не е приложимо

25.3 Вътрешни договорености между бенефициерите — Споразумение за консорциум

Не е приложимо

ГЛАВА 6 НЕПРИЗНАВАНЕ НА РАЗХОДИ — НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА — СЪБИРАНЕ НА СУМИ — САНКЦИИ — ВРЕДИ — ВРЕМЕННО СПИРАНЕ — ПРЕКРАТЯВАНЕ — НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА

РАЗДЕЛ 1 НЕПРИЗНАВАНЕ НА РАЗХОДИ — НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА — СЪБИРАНЕ НА СУМИ — САНКЦИИ

ЧЛЕН 26 — НЕПРИЗНАВАНЕ НА НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

26.1 Условия

Държавата членка — [*ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: в момента на междинно плащане,*] в момента на **окончателното плащане** или **след това** — не признава всички недопустими разходи (вж. член 6), и по-конкретно констатираните такива след провеждане на проверки, одити или разследвания (вж. член 17).

26.2 Непризнати недопустими разходи — Изчисление — Процедура

Недопустимите разходи подлежат на непризнаване в пълния им размер.

Ако непризнаването на разходите не доведе до събиране на съответните суми (вж. член 28), държавата членка официално уведомява бенефициера за непризнаването на разходите, размера и основанията за това (ако е приложимо, заедно с уведомлението за дължимите суми; вж. член 16.5). Бенефициерът има право в срок от 30 дни от получаване на уведомлението да уведоми официално държавата членка за несъгласието си и основанията за него.

Ако непризнаването на разходите доведе до събиране на съответните суми, държавата членка прилага състезателната процедура с предварителното известие, предвидено в член 28.

26.3 Последици

В случаите, когато държавата членка не признае разходи в момента на **[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: междинно плащане или]** **окончателното плащане**, тя приспада сумите от общите допустими разходи за действието, декларирани в **[периодичния финансов отчет или]** окончателния обобщен финансов отчет (вж. членове 15.3 и 15.4). След това тя изчислява размера на **[междинното плащане или]** окончателното плащане, както е предвидено в член 16.3 или 16.4.

[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: В случаите, когато държавата членка — **в периода след извършено междинно плащане, но преди окончателното плащане** — не признае разходи, декларирани в периодичен финансов отчет, тя приспада сумите от общите допустими разходи за действието, декларирани в следващия периодичен финансов отчет или в окончателния обобщен финансов отчет. След това тя изчислява размера на междинното плащане или окончателното плащане, както е предвидено в член 16.3 или 16.4.]

В случаите, когато държавата членка не признае разходи **след извършено окончателно плащане**, тя приспада непризнатата сума от общите допустими разходи, декларирани в окончателния обобщен финансов отчет. След това тя изчислява коригирания окончателен размер на безвъзмездните средства, както е предвидено в член 5.4.

ЧЛЕН 27 — НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА

27.1 Условия

Държавата членка има право — **в момента на извършване на окончателното плащане или след това** — да намали максималния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.1), ако бенефициерът (или физическо лице, упълномощено да го представлява или да взема решения от негово име) е допуснал или извършил сериозни грешки, нередности, измами или тежко нарушение на задълженията си по споразумението или по време на процедурата за възлагане (включително неправилно изпълнение на действието, представяне на невярна информация, непредставяне на изисквана информация, нарушение на етичните принципи).

27.2 Суми, подлежащи на намаление — Изчисление — Процедура

Размерът на намалението съответства на тежестта на грешките, нередностите, измамите или нарушението на задълженията.

Преди да намали размера на безвъзмездните средства, държавата членка изпраща на бенефициера официално „**предварително известие**“, с което:

- го информира за намерението си да намали размера на безвъзмездните средства, посочва сумата на намалението и основанията за него, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни от получаване на уведомлението.

Ако държавата членка не получи никакви коментари или въпреки получените коментари вземе решение да осъществи намалението, тя изпраща официално **потвърждение** за намалението (ако е приложимо, заедно с уведомление за дължимите суми; вж. член 16).

27.3 Последици

В случаите, когато държавата членка намали размера на безвъзмездните средства в момента на **извършване на окончателното плащане**, тя изчислява намаления размер на безвъзмездните средства за действието и след това определя размера на дължимото окончателно плащане (вж. членове 5.3.4 и 16.4).

В случаите, когато държавата членка намали размера на безвъзмездните средства **след извършване на окончателното плащане**, тя изчислява коригирания окончателен размер на безвъзмездните средства за действието (вж. член 5.4). Ако коригираният окончателен размер на безвъзмездните средства е по-малък от окончателния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.3), държавата членка си възстановява разликата (вж. член 28).

ЧЛЕН 28 — СЪБИРАНЕ НА НЕДЪЛЖИМО ПЛАТЕНИ СУМИ

28.1 Суми, подлежащи на събиране — Изчисление — Процедура

В момента на окончателното плащане или след това държавата членка събира всички суми, които са платени, но не са били дължими съгласно споразумението.

28.1.1 Събиране на суми в момента на окончателното плащане

Ако окончателното плащане се осъществява под формата на събиране на суми (вж. член 16.4), държавата членка изпраща на бенефициера официално „**предварително известие**“, с което:

- го информира за намерението си да пристъпи към събиране на съответните суми и посочва размера на окончателното плащане и основанията за събирането, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни от получаване на уведомлението.

Ако не бъдат представени коментари или въпреки получените коментари държавата членка вземе решение да пристъпи към събиране на сумите, тя изпраща **потвърждение** за сумата, подлежаща на събиране, и уведомява официално бенефициера с **дебитно известие**, съдържащо условията и датата на плащане (заедно с уведомлението за дължимите суми; вж. член 16.5).

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, държавата членка **събира** сумата:

- а) като я **прихваща**, без съгласието на бенефициера, от други дължими от Комисията на бенефициера суми от бюджета на ЕС;
- б) като **задейства финансовата гаранция** (вж. член 16.2);
- в) като **предприеме съдебни действия** (вж. член 41).

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, върху сумата, подлежаща на събиране (вж. по-горе), се начислява **лихва за забава** от датата, която следва посочената в дебитното известие дата на плащане, до датата включително, на която държавата членка получи пълната сума.

Лихва за забава означава лихвеният процент, прилаган от Европейската централна банка (ЕЦБ) за основните ѝ операции по рефинансиране в евро („референтен лихвен процент“), публикуван в серия С на *Официален вестник на Европейския съюз* и в сила на първия ден от месеца, в който изтича срокът за плащане, увеличен с три и половина процентни пункта.

Частичните плащания се насочват първо за покриване на разходи, такси и лихви за забава и след това за покриване на главницата.

Банковите такси, начислени в процеса на събиране на съответните суми, се заплащат от бенефициера, освен в случаите, когато се прилага Директива 2007/64/ЕО.

28.1.2 Събиране на суми след извършено окончателно плащане

Ако след окончателното плащане държавата членка коригира окончателния размер на безвъзмездните средства за действието (вж. член 5.4) поради непризнаване на разходи или намаляване на размера на безвъзмездните средства и коригираният окончателен размер на безвъзмездните средства е по-малък от окончателния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.3), държавата членка събира разликата от бенефициера.

Държавата членка изпраща на бенефициера официално „**предварително известие**“, с което:

- го информира за намерението си да пристъпи към събиране на дължимата сума и посочва нейния размер и основанията за събирането, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни от получаване на уведомлението.

Ако не бъдат представени коментари или въпреки получените коментари държавата членка вземе решение да пристъпи към събиране на сумите, тя изпраща **потвърждение** за сумата, подлежаща на събиране, и уведомява официално бенефициера с **дебитно известие**. В това известие се посочват условията и датата на плащане.

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, държавата членка **събира** сумата:

- а) като я **прихваща**, без съгласието на бенефициера, от други дължими от Комисията на бенефициера суми от бюджета на ЕС;
- б) като **предприеме съдебни действия** (вж. член 41).

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, върху сумата, подлежаща на събиране (вж. по-горе), се начислява **лихва за забава** в съответствие с посочения в член 28.1.1 процент от датата, която следва посочената в дебитното известие дата на плащане, до датата включително, на която държавата членка получи пълната сума.

Частичните плащания се насочват първо за покриване на разходи, такси и лихви за забава и след това за покриване на главницата.

Банковите такси, начислени в процеса на събиране на съответните суми, се заплащат от бенефициера, освен в случаите, когато се прилага Директива 2007/64/ЕО.

ЧЛЕН 29 — АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ

29.1 Условия

В съответствие с член 5 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/1829 на Комисията държавата членка налага **административни санкции**, ако бенефициер:

- а) е допуснал нередности, или
- б) е допуснал сериозно нарушение на задълженията си по време на процедурата за подбор за действието или при изпълнението на действието по споразумението.

Бенефициерът носи отговорност за заплащане на наложените му санкции.

29.2 Продължителност — Размер на санкцията — Изчисление

В случай на нередности бенефициерът изплаща двойния размер на разликата между първоначално изплатената или поискана сума и реално дължимата сума.

В случай на тежко нарушение, по-специално повторно възникване на нередностите, посочени в член 29.1, буква а), или когато е установено, че бенефициерът е допуснал сериозно нарушение на задълженията си по споразумението, посочени в член 29.1, буква б), по време на процедурата за подбор за действието или при изпълнението на действието, бенефициерът се лишава от правото да участва в мерките за информиране и насърчаване за срок от три години от датата, на която нарушението е констатирано.

29.3 Процедура

Преди да наложи санкцията, държавата членка уведомява официално съответния бенефициер, като:

- го информира за намерението си да наложи санкция, за нейната продължителност или размер, и за основанията за нея, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни.

Ако държавата членка не получи коментари или въпреки получените коментари вземе решение да наложи санкцията, тя изпраща на бенефициера официално **потвърждение** относно санкцията и — в случай на финансови санкции — удържа сумата на санкцията от окончателното плащане или изпраща официално **дебитно известие**, в което посочва подлежащата на събиране сума, условията и датата на плащане.

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, държавата членка има право да **събере** сумата:

- а) като я **прихваща**, без съгласието на бенефициера, от други дължими от Комисията на бенефициера суми от бюджета на ЕС;
- б) като **предприеме съдебни действия** (вж. член 41).

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, върху сумата, подлежаща на събиране (вж. по-горе), се начислява **лихва за забава** в съответствие с посочения в член 28.1.1 процент от датата, която следва посочената в дебитното известие дата на плащане, до датата включително, на която държавата членка получи пълната сума.

Частичните плащания се насочват първо за покриване на разходи, такси и лихви за забава и след това за покриване на главницата.

Банковите такси, начислени в процеса на събиране на съответните суми, се заплащат от бенефициера, освен в случаите, когато се прилага Директива 2007/64/ЕО.

РАЗДЕЛ 2 ОТГОВОРНОСТ ЗА ВРЕДИ

ЧЛЕН 30 — ОТГОВОРНОСТ ЗА ВРЕДИ

30.1 Отговорност на държавата членка и на Комисията

От държавата членка или от Комисията не може да бъде търсена отговорност за каквито и да е вреди, причинени на бенефициера (или на трети страни) в резултат на изпълнение на споразумението, в т.ч. и за груба небрежност.

От държавата членка или от Комисията не може да бъде търсена отговорност за каквито и да е вреди, причинени от бенефициера или от трети страни, работещи по действието, в резултат на изпълнение на споразумението.

30.2 Отговорност на бенефициера

30.2.1 Условия

С изключение на случаите на непреодолима сила (вж. член 35) бенефициерът е длъжен да обезщети държавата членка за всякакви вреди, понесени от нея в резултат на изпълнение на действието или поради неизпълнение на действието, при пълно съблюдаване на споразумението.

Бенефициерът носи отговорност за заплащане на предявените към него искове за вреди.

30.2.2 Размер на вредите — Изчисление

Сумата, за която държавата членка може да предяви иск към бенефициера, съответства на причинената от него вреда.

30.2.3 Процедура

Преди да предяви иск за вреди, държавата членка уведомява официално бенефициера, като:

- го информира за намерението си да предяви иск за вреди и посочва сумата и основанията за иска, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни.

Ако държавата членка не получи коментари или въпреки получените коментари вземе решение да предяви иск за вреди, тя изпраща официално **потвърждение** относно иска за вреди и **дебитно известие**, в което посочва подлежащата на събиране сума, условията и датата на плащане.

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, държавата членка има право да **събере** сумата:

а) като я **прихваща**, без съгласието на бенефициера, от други дължими от Комисията на бенефициера суми от бюджета на ЕС;

б) като **предприеме съдебни действия** (вж. член 41).

Ако до посочената в дебитното известие дата не бъде извършено плащане, върху сумата, подлежаща на събиране (вж. по-горе), се начислява **лихва за забава** в съответствие с посочения в член 28.1.1 процент от датата, която следва посочената в дебитното известие дата на плащане, до датата включително, на която държавата членка получи пълната сума.

Частичните плащания се насочват първо за покриване на разходи, такси и лихви за забава и след това за покриване на главницата.

Банковите такси, начислени в процеса на събиране на съответните суми, се заплащат от бенефициера, освен в случаите, когато се прилага Директива 2007/64/ЕО.

РАЗДЕЛ 3 ОТЛАГАНЕ, ВРЕМЕННО СПИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ

ЧЛЕН 31 — ОТЛАГАНЕ НА КРАЙНИЯ СРОК ЗА ПЛАЩАНЕ

31.1 Условия

Държавата членка има право по всяко време да отложи крайния срок за плащане (вж. членове 16.2 — 16.4), ако дадено искане за плащане (вж. член 15) не може да бъде одобрено, защото:

- а) не съответства на разпоредбите на споразумението (вж. член 15);
- б) не е(са) представен(и) техническият(те) или финансовият(те) отчет(и) или той(те) е(са) непълен(ни), или е необходима допълнителна информация; или
- в) е налице съмнение относно допустимостта на разходите, декларирани във финансовия(те) отчет(и), и са необходими допълнителни проверки, одити или разследвания.

31.2 Процедура

Държавата членка уведомява официално бенефициера за отлагането на крайния срок и за основанията за него.

Отлагането на крайния срок **поражда действие** на датата на изпращане на уведомлението от държавата членка (вж. член 36).

Ако условията за отлагане на крайния срок за плащане вече не са налице, отлагането се **отменя** и започва да тече оставащата част от периода до крайния срок.

Ако отлагането надвиши два месеца, бенефициерът може да отправи запитване до държавата членка дали то ще продължи.

Ако крайният срок за плащане е отложен поради несъответствие на техническия(те) или финансовия(те) отчет(и) (вж. член 15) и не бъде представен коригиран отчет, или такъв е представен, но също не е одобрен, държавата членка има право също така да прекрати споразумението (вж. член 34.3.1, буква и).

ЧЛЕН 32 — ВРЕМЕННО СПИРАНЕ НА ПЛАЩАНИЯТА

32.1 Условия

Държавата членка има право по всяко време временно да спре, изцяло или частично, плащанията по предварителното финансиране *[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: и междинни плащания]* или окончателното плащане, ако бенефициерът (или физическо лице, упълномощено да го представлява или да взема решения от негово име) е допуснал или извършил, или има съмнения, че е допуснал или извършил сериозни грешки, нередности, измами или тежко нарушение на задълженията си по споразумението или по време на процедурата за възлагане (включително неправилно изпълнение на действието, представяне на невярна информация, непредставяне на изисквана информация, нарушение на етичните принципи).

Когато временното спиране се отнася за окончателното плащане, плащането (или събирането) на съответната(ите) сума(и) след отмяната на спирането се счита за плащане, което приключва действието.

32.2 Процедура

Преди да спре временно плащанията, държавата членка уведомява официално бенефициера, като:

- го информира за намерението си временно да спре плащанията и посочва основанията за това, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни от получаване на уведомлението.

Ако държавата членка не получи коментари или въпреки получените коментари вземе решение да пристъпи към процедурата, тя изпраща официално **потвърждение** относно временното спиране. В противен случай тя изпраща официално уведомление, че процедурата на временно спиране е прекратена.

Временното спиране на плащанията **поражда действие** на датата на изпращане на потвърждението от държавата членка.

Ако условията за възобновяване на плащанията са изпълнени, временното спиране се **отменя**. Държавата членка уведомява официално бенефициера.

[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: В периода на временно спиране на плащанията периодичният(те) отчет(и) за всички отчетни периоди с изключение на последния (вж. член 15.3) не трябва да включва(т) никакви финансови отчети от бенефициера. Бенефициерът трябва да ги включи към следващия периодичен отчет след отмяната на спирането или ако спирането не бъде отменено преди края на действието — в последния периодичен отчет.]

Бенефициерът имат право да спре временно изпълнението на действието (вж. член 33.1) или да прекрати споразумението (вж. членове 34.1 и 34.2).

ЧЛЕН 33 — ВРЕМЕННО СПИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙСТВИЕТО

33.1 Временно спиране на изпълнението на действието от бенефициера

33.1.1 Условия

Бенефициерът има право да спре временно изпълнението на действието или на която и да е част от него, ако извънредни обстоятелства, по-специално *непреодолима сила* (вж. член 35), са направили изпълнението невъзможно или изключително трудно.

33.1.2 Процедура

Бенефициерът е длъжен незабавно да уведоми официално държавата членка за временното спиране (вж. член 36), като посочи:

- основанията за спирането, и
- очакваната дата на възобновяване на изпълнението.

Временното спиране **поражда действие** на датата на получаване на това уведомление от държавата членка.

След като обстоятелствата позволят възобновяване на изпълнението, бенефициерът незабавно уведомява официално държавата членка и отправя искане за **изменение** на споразумението, с което да се определи датата на възобновяване на изпълнението, да се удължи продължителността на действието и да се направят други промени, необходими за адаптиране на действието към новите условия (вж. член 39), освен в случаите, когато споразумението е прекратено (вж. член 34).

Отмяната на временното спиране поражда действие от датата на възобновяване, посочена в изменението на споразумението. Тази дата може да бъде преди датата, на която изменението влиза в сила.

Разходите, направени при временното спиране на действието, не се считат за допустими (вж. член 6).

33.2 Временно спиране на изпълнението на действието от държавата членка

33.2.1 Условия

Държавата членка има право да спре временно изпълнението на действието или на която и да е част от него, ако бенефициерът (или физическо лице, упълномощено да го представлява или да взема решения от негово име) е допуснал или извършил, или има съмнения, че е допуснал или извършил сериозни грешки, нередности, измами или тежко нарушение на задълженията си по споразумението или по време на процедурата за възлагане (включително неправилно изпълнение на действието, представяне на невярна информация, непредставяне на изисквана информация, нарушение на етичните принципи).

33.2.2 Процедура

Преди да спре временно изпълнението на действието, държавата членка уведомява официално бенефициера, като:

- го информира за намерението си временно да спре изпълнението на действието и посочва основанията за спирането, и
- го приканва да представи коментари в срок от 30 дни от получаване на уведомлението.

Ако държавата членка не получи коментари или въпреки получените коментари вземе решение да пристъпи към процедурата, тя изпраща официално **потвърждение** относно временното спиране. В противен случай тя изпраща официално уведомление, че процедурата е прекратена.

Временното спиране на изпълнението **поражда действие** пет дни след получаването от бенефициера на уведомлението за потвърждението (или на по-късна дата, посочена в уведомлението).

То се **отменя**, ако са изпълнени условията за възобновяване на изпълнението на действието.

Бенефициерът получава официално уведомление за отмяната и в споразумението се въвеждат **изменения**, с които се определя датата, на която се възобновява действието, удължава се продължителността му и се извършват други промени, необходими за адаптиране на действието към новите условия (вж. член 39), освен ако споразумението вече е било прекратено (вж. член 34).

Отмяната на временното спиране поражда действие от датата на възобновяване, посочена в изменението на споразумението. Тази дата може да бъде преди датата, на която изменението влиза в сила.

Разходите, направени при временното спиране, не се считат за допустими (вж. член 6).

Бенефициерът няма право да предявява искове за вреди поради временно спиране от държавата членка (вж. член 30).

Временното спиране на изпълнението на действието не засяга правото на държавата членка да прекрати споразумението (вж. член 34), да намали размера на безвъзмездните средства или да събира недължимо платени суми (вж. членове 27 и 28).

ЧЛЕН 34 — ПРЕКРАТЯВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

34.1 Прекратяване на споразумението от бенефициера

34.1.1 Условия и процедура

Бенефициерът има право да прекрати споразумението.

Бенефициерът е длъжен да изпрати на държавата членка официално уведомление за прекратяването (вж. член 36), в което посочва:

- основанията за прекратяването, и
- датата, на която прекратяването поражда действие. Тази дата трябва да е след датата на уведомлението.

Ако не са посочени основания за прекратяването или ако държавата членка сметне, че основанията не могат да бъдат причина за прекратяване, споразумението се счита за „неправилно прекратено“.

Прекратяването **поражда действие** на датата, посочена в уведомлението.

34.1.2 Последици

В срок от 90 дни от датата, на която прекратяването поражда действие, бенефициерът е длъжен да представи **[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: периодичен отчет (за текущия отчетен период към момента на прекратяването; вж. член 15.3) и]** окончателния отчет (вж. член 15.4).

Ако държавата членка не получи отчета(ите) в предвидения срок (вж. по-горе), **[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: тя не взема предвид никакви разходи]** **[ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: тя взема предвид само разходите, които са включени в одобрен периодичен отчет]**.

Държавата членка **изчислява** окончателния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.3) и салдото (вж. член 16.4) на базата на представения(те) отчет(и). Допустими са единствено разходите, направени преди прекратяването (вж. член 6). Разходите, свързани с изпълнение на поръчки след прекратяване на споразумението, не са допустими.

Неправилното прекратяване може да доведе до намаление на размера на безвъзмездните средства (вж. член 27).

След прекратяването задълженията на бенефициера (по-конкретно по членове 15, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 26, 27 и 28) остават в сила.

34.2 Прекратяване на участието на един или повече бенефициери от бенефициерите

Не е приложимо

34.3 Прекратяване на споразумението от държавата членка

34.3.1 Условия

Държавата членка има право да прекрати споразумението, ако:

- а) не е приложимо;
- б) дадена промяна в състоянието на бенефициера, която има юридически, финансов, технически, организационен или управленско-контролен характер, е вероятно да се отрази съществено върху изпълнението на действието, да доведе до неговото забавяне или да постави под въпрос решението за отпускане на безвъзмездни средства;
- в) не е приложимо;
- г) изпълнението на действието е станало невъзможно поради непреодолима сила (вж. член 35) или е временно спряно от бенефициера (вж. член 33.1) и:
 - (i) възобновяване на изпълнението е невъзможно, или
 - (ii) необходимите за това промени в споразумението биха поставили под въпрос решението за отпускане на безвъзмездните средства или биха нарушили принципа на равнопоставеност на кандидатите;
- д) бенефициерът е обявил несъстоятелност, намира се в процес на ликвидация, делата му се административират от съда, сключил е споразумение с кредитори, преустановил е дейността си или е обект на сходни процедури или производства съгласно националното законодателство;
- е) бенефициерът (или физическо лице, упълномощено да го представлява или да взема решения от негово име) е признат за виновен в професионални нарушения, независимо как са били доказани те;
- ж) бенефициерът не спазва приложимото национално данъчно и социалноосигурително законодателство;

- з) бенефициерът (или физическо лице, упълномощено да го представлява или да взема решения от негово име) е извършил измама, корупция или участва в престъпна организация, пране на пари или друга незаконна дейност;
- и) бенефициерът (или физическо лице, упълномощено да го представлява или да взема решения от негово име) е извършил:
 - (i) сериозни грешки, нередности и измами, или
 - (ii) тежко нарушение на задълженията си по споразумението или по време на процедурата за възлагане, включително неправилно изпълнение на действието, представяне на невярна информация, непредставяне на изисквана информация, нарушение на етичните принципи;
- й) не е приложимо;
- к) не е приложимо.

34.3.2 Процедура

Преди да прекрати споразумението, държавата членка уведомява официално бенефициера, като:

- го информира за намерението си за прекратяването и посочва основанията за него, и
- го приканва в срок от 30 дни от получаване на уведомлението да представи коментари и в случая, предвиден по буква и), подточка ii) по-горе — да информира държавата членка за мерките, предприети за осигуряване на съответствие с поетите по споразумението задължения.

Ако държавата членка не получи коментари или въпреки получените коментари вземе решение да пристъпи към процедурата, тя изпраща на бенефициера официално **потвърждение** за прекратяването и датата, на която то поражда действие. В противен случай тя изпраща официално уведомление, че процедурата е прекратена.

Прекратяването **поражда действие**:

- за прекратяване по букви б), д) и ж) и буква и), подточка ii) по-горе — на датата, посочена в уведомлението за потвърждение (вж. по-горе),
- за прекратяване по букви г), е) и з) и буква и), подточка i) по-горе — на датата след получаване на уведомлението за потвърждение.

34.3.3 Последици

В срок от 90 дни от датата, на която прекратяването поражда действие, бенефициерът е длъжен да представи **[ВАРИАНТ за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: периодичен отчет (за последния текущ отчетен период към момента на прекратяването; вж. член 15.3) и]** окончателен отчет (вж. член 15.4).

Ако споразумението се прекратява в резултат на нарушение на задължението за представяне на отчет(и) (вж. член 15.8 и член 34.3.1, буква и), бенефициерът няма право да представя отчет(и) след прекратяването.

Ако държавата членка не получи отчета(ите) в предвидения срок (вж. по-горе), **[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: тя не взема предвид никакви разходи]** **[ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: тя взема предвид само разходите, които са включени в одобрен периодичен отчет]**.

Държавата членка **изчислява** окончателния размер на безвъзмездните средства (вж. член 5.3) и салдото (вж. член 16.4) на базата на представения(те) отчет(и). Допустими са единствено разходите, направени преди датата, на която прекратяването поражда действие (вж. член 6). Разходите, свързани с изпълнение на поръчки след прекратяване на споразумението, не са допустими.

Това не засяга правото на държавата членка да намалява размера на безвъзмездните средства (вж. член 27) или да налага административни санкции (член 29).

Бенефициерът няма право да предявява иски за вреди поради прекратяване от държавата членка (вж. член 30).

След прекратяването задълженията на бенефициера (по-конкретно по членове 15, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 26, 27 и 28) остават в сила.

РАЗДЕЛ 4 НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА

ЧЛЕН 35 — НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА

„Непреодолима сила“ означава всички ситуации или събития, които:

- не позволяват на една от страните да изпълнява задълженията си по споразумението,
- са били непредвидими, извънредни и извън контрола на страните,
- не се дължат на пропуск или небрежност на страните (или на трети страни, участващи в действието), и
- се оказват неизбежни въпреки положените дължими усилия.

Като непреодолима сила не могат да бъдат представяни следните обстоятелства:

- неизпълнение на услуга, дефект в оборудване или материал или забавяне при тяхната изработка, освен ако те произтичат пряко от приложим случай на непреодолима сила,
- трудови спорове или стачки, или
- финансови затруднения.

Съответната страна е длъжна незабавно да уведоми официално другата страна за всяка ситуация, която представлява непреодолима сила, като посочи нейния характер, предполагаема продължителност и предвидими последици.

Страните са длъжни да предприемат незабавно всички необходими стъпки, за да ограничат вредите от непреодолимата сила и да положат всички усилия да възобновят изпълнението на действието в най-кратък срок.

Страната, която поради непреодолима сила не може да изпълнява своите задължения по споразумението, не се счита за извършила нарушение.

ГЛАВА 7 ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 36 — КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

36.1 Форма и средства на комуникация

Комуникацията по споразумението (информация, искания, представяне на документи, официални уведомления и др.) трябва:

- да бъде в писмен вид,
- да съдържа номера на споразумението, и
- да се извършва посредством формулярите и образците, ако са предвидени такива.

Освен за официалните уведомления страните следва да използват електронни средства за комуникация.

Официалните уведомления се изпращат по препоръчана поща с потвърждение за доставка („официално уведомление на хартиен носител“).

36.2 Дата на съобщенията

Съобщенията се считат за осъществени в момента на изпращане от изпращащата страна (т.е. на датата и в часа, когато са изпратени).

Официалните уведомления на хартиен носител, изпратени с препоръчана поща с потвърждение за доставка, се считат за осъществени, ако са били направени:

- на датата на доставка, регистрирана от пощенската служба, или
- до крайния срок за събиране на пратки в пощенската служба.

36.3 Адреси за комуникация

Официалните уведомления на хартиен носител, адресирани до **държавата членка**, трябва да бъдат изпратени на следния адрес:

Държава членка
Отдел [да се попълни]
Адрес
Електронна поща: [да се попълни]

Официалните уведомления на хартиен носител, адресирани до **бенефициера**, се изпращат на неговия официален адрес, посочен в Регистъра за бенефициери на портала за участниците.

ЧЛЕН 37 — ТЪЛКУВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

37.1 Предимство на реда и условията пред приложенията

Разпоредбите, предвидени в реда и условията по споразумението, имат предимство пред приложенията към споразумението.

Приложение 2 има предимство пред приложение 1.

37.2 Привилегии и имунитети

Не е приложимо

ЧЛЕН 38 — ИЗЧИСЛЕНИЕ НА СРОКОВЕ, ДАТИ И КРАЙНИ СРОКОВЕ

В съответствие с Регламент № 1182/71²⁶ сроковете, посочени в дни, месеци или години, се изчисляват от момента на настъпване на пораждащото събитие.

Денят, в който настъпва това събитие, не се счита за част от срока.

ЧЛЕН 39 — ИЗМЕНЕНИЯ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

39.1 Условия

²⁶ Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове (ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1).

Споразумението може да бъде изменяно, освен в случаите, когато изменението води до промени в споразумението, които биха поставили под въпрос решението за отпускане на безвъзмездни средства или биха нарушили принципа на равнопоставеност на кандидатите.

Изменения могат да се правят по искане на всяка от страните.

39.2 Процедура

Страната, която иска изменение, подава искане за изменение (вж. член 36).

Искането за изменение трябва да включва:

- основанията за изменението, и
- подходящи придружаващи документи.

Държавата членка има право да изиска допълнителна информация.

Ако страната, която получава искането, е съгласна, тя трябва да подпише изменението в срок от 45 дни от получаването на уведомлението за него (или друга допълнителна информация, изискана от държавата членка). Ако не е съгласна, тя изпраща официално уведомление за това в същия срок. Крайният срок може да бъде удължен, ако това е необходимо за извършване на оценка на искането. Ако в предвидения срок не бъде получено уведомление, искането се счита за отхвърлено.

Изменението **влиза в сила** на датата на подписването му от получаващата страна.

Изменението поражда действие на договорената между страните дата или при отсъствие на такава договореност — на датата на влизане в сила на изменението.

ЧЛЕН 40 — ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ СПОРАЗУМЕНИЕТО

Не е приложимо

ЧЛЕН 41 — ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

41.1 Приложимо законодателство

Споразумението се урежда от приложимото законодателство на ЕС, което при необходимост се допълва от законодателството на държавата членка.

41.2 Уреждане на спорове

Ако възникнал спор относно тълкуването, прилагането или валидността на споразумението не може да бъде уреден по взаимно съгласие, той се отнася към съдилищата на държавата членка.

ЧЛЕН 42 — ВЛИЗАНЕ В СИЛА НА СПОРАЗУМЕНИЕТО

Споразумението влиза в сила след подписването му от държавата членка или от бенефициера — в деня на поставянето на последния подпис.

ПОДПИСИ

За бенефициера

[длъжност/име/фамилия]

Съставено във [място] на [дата]

За държавата членка

[име/фамилия]

Съставено в [място] на [дата]

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙСТВИЕТО — част Б на заявлението

ESTIMATED BUDGET FOR THE ACTION

Estimated eligible ¹ costs (per budget category)					EU contribution				Action's estimated receipts		
	A. Direct personnel costs	B. Direct costs of subcontracting	C. Other direct costs	D. Indirect costs ²	Total costs	Reimbursement rate % ³	Maximum EU contribution ⁴	Maximum grant amount ⁵	Income generated by the action	Financial contributions given to the beneficiary by its	Action's total receipts
	A.1 Employees (or equivalent)		C.1 Travel								
	A.2 Natural persons under direct contract and seconded persons		C.2 Equipment								
			C.3 Other goods and services								
Cost form ⁷	Actual	Actual	Actual	Flat-rate ⁸ 4%							
	a	b	c	d = 0,04 * a	e = a + b + c + d	f	g = f * e	h	i	j	k = i + j
Total beneficiary [short name beneficiary]											

¹ See Article 6 for the eligibility conditions

² The indirect costs claimed must be free of any amounts covered by an operating grant (received under any EU or Euratom funding programme). A beneficiary that receives an operating grant during the action's duration cannot claim any indirect costs for the year(s)/reporting period(s) covered by the operating grant (see Article 6.2.D.)

³ See Article 5.2 for the reimbursement rate.

⁴ This is the theoretical amount of the EU contribution calculated by multiplying the total costs of the beneficiary and the reimbursement rate (see Article 5.2). This theoretical amount is capped by the 'maximum grant amount'.

⁵ The 'maximum grant amount' normally corresponds to the requested grant, but may be lower.

⁶ For SIMPLE AGRI PROMO grants only financial contributions given to the beneficiary by its members are allowed. Financial contributions given by third parties other than members are NOT allowed.

⁷ See Article 5.2 for the cost forms.

⁸ Flat rate : 4% of eligible direct personnel costs (see Article 6.2.D).

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

ФОРМУЛЯР ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА БЕНЕФИЦИЕРИ

Не е приложимо

[illegible]

The information provided is complete, reliable and true.
The costs declared are eligible (see Article 6).
The costs can be substantiated by adequate records and supporting documentation that will be produced upon request or in the context of checks, reviews, audits and investigations (see Articles 12, 13 and 17).
For the last reporting period: that all the receipts have been declared (see Article 5.3.3).

¹ See Article 6 for the eligibility conditions.

³ For SIMPLE AGRI PROMO grants only financial contributions by the beneficiary's members are allowed. Financial contributions given by third parties other than members are NOT allowed.

⁴ See Article 5.2 for the reimbursement rate.

⁵ This is the theoretical amount of EU contribution calculated by multiplying the reimbursement rate by the total costs declared.

⁶ You may request up to the amount of 'maximum EU contribution', however it may have to be less.

⁷ See Article 5 for the cost forms.

⁸ Flat rate : 4% of eligible direct personnel costs (see Article 6.2.D).

ОБРАЗЕЦ НА СЕРТИФИКАТ ЗА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (СФО)

В настоящия документ са описани:

- целите и обхвата на независимия доклад за фактическите констатации относно декларираните разходи по споразумение за отпускане на безвъзмездни средства за насърчаване на селскостопанската продукция — обикновена програма, и
- образец на сертификат за финансовия отчети (СФО).

1. Контекст и предмет

[ВАРИАНТ 1 за действия с един ОП и БЕЗ междинни плащания: В срок от 90 дни след края на отчетния период бенефициерът е длъжен да представи на държавата членка **окончателен отчет**, който следва да включва (наред с другите документи и освен ако е определено друго в член 15 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства) **сертификат за финансовия отчет** (СФО; вж. предложения по-долу образец), ако:

- размерът на плащанията, за който бенефициерът отправя искане за възстановяване на действителни разходи, е 325 000 EUR или повече, и
- максималното финансово участие на ЕС, предвидено за бенефициера в прогнозния бюджет (вж. приложение 2), под формата на възстановяване на действителни разходи, е в размер на 750 000 EUR или повече.]

[ВАРИАНТ 2 за действия с повече от един ОП и повече от едно междинно плащане: В срок от 60 дни след края на всеки отчетен период бенефициерът е длъжен да представи на държавата членка **периодичен отчет**, който следва да включва (наред с другите документи и освен ако е определено друго в член 15 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства) **сертификат за финансовия отчет** (СФО; вж. предложения по-долу образец), ако:

- размерът на плащанията, за който бенефициерът отправя искане за възстановяване на действителни разходи, е 325 000 EUR или повече, и
- максималното финансово участие на ЕС, предвидено за бенефициера в прогнозния бюджет (вж. приложение 2), под формата на възстановяване на действителни разходи, е в размер на 750 000 EUR или повече.]

Целта на одита, въз основа на който е изготвен СФО, е да предостави на държавата членка „разумна увереност“¹, че разходите, декларирани като допустими разходи по споразумението за отпускане на безвъзмездните средства (и ако е уместно — постъпленията, генерирани в хода на изпълнението на действието), се декларират от

¹ Това означава висока степен на увереност.

бенефициера в съответствие с правните и финансови разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Обхватът на одита е ограничен до проверка на допустимите разходи, включени в СФО. Одитът трябва да се извършва в съответствие с точка 3 по-долу.

Сертифициращите одитори трябва да извършват одитите в съответствие с общоприетите **одитни стандарти** и да посочват кои стандарти са приложили. Те трябва да имат предвид, че за да издадат СФО, те трябва да извършат одит на съответствието, а не обичайния задължителен одит. Критериите за допустимост в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства винаги имат предимство пред обичайните счетоводни практики.

От бенефициера и одитора се очаква да отговорят на всички **въпроси относно фактически данни или подробни изчисления**, преди да бъдат представени финансовият отчет и придружаващият го сертификат. Препоръчва се също така бенефициерът да вземе предвид предварителните бележки и предложения на одитора, с цел да се избегне даването на становище с резерви или да се намали обхватът на резервите.

Тъй като сертификатът е основният източник на увереност по отношение на декларираните разходи и плащания, ще бъде по-лесно сумите да бъдат счетени за допустими, ако е представен **сертификат без резерви**.

Представянето на сертификат не засяга правото на държавата членка да извършва свои **собствени оценки или одити**. Възстановяването на включени в сертификат разходи също не е пречка държавата членка, Комисията, Европейската служба за борба с измамите или Европейската сметна палата да осъществява проверки, прегледи, одити и разследвания в съответствие с член 17 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Държавата членка очаква сертификатите да бъдат издавани от одиторите в съответствие с най-високите професионални стандарти.

2. Одитори, които имат право да представят сертификат

Бенефициерът може свободно да избере **правоспособен външен одитор**, включително обичайния си външен одитор, при условие че:

- външният одитор е **независим** от бенефициера, и
- са спазени разпоредбите на **Директива 2006/43/ЕО**².

Независимостта е едно от качествата, които позволяват на одитора да направи безпристрастна и обективна оценка на установените факти, за да формира становище

² Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87) или сходни национални нормативни актове.

или да вземе решение. Тя също така означава, че одиторът върши работата си без каквито и да са насоки или намеса от бенефициера.

Приема се, че одиторите предоставят услуги на бенефициера в съответствие с **договор за закупуване** по смисъла на член 9 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Това означава, че разходите за СФО могат по принцип да бъдат декларирани като извършени за действието разходи, ако са спазени правилата за допустимост на разходите, предвидени в членове 6 и 9.1.1 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (по-специално — правилата за икономически най-изгодните условия и за липсата на конфликт на интереси; вж. също така условията за допустимост на разходите за други стоки и услуги по-долу). Когато бенефициерът използва обичайния си външен одитор, се предполага, че те вече са сключили споразумение, което е в съответствие с тези разпоредби, и не съществува задължение за набиране на нови оферти. Когато бенефициерът използва външен одитор, който не е обичайният му външен одитор, той трябва да избере одитор по правилата, предвидени в член 9.1.1.

Публичните органи могат да изберат независим външен одитор или компетентен държавен служител. В последния случай независимостта на одитора обикновено се определя като „фактическа и явна“ независимост от одитирания бенефициер. Предварително условие е този служител по никакъв начин да не е участвал в изготвянето на финансовите отчети. Съответните национални органи установяват правоспособността на служителя да извършва одити на конкретния публичен орган. Сертификатът следва да съдържа позоваване на това назначаване.

3. Одитна методология и очаквани резултати

3.1 Проверка на допустимостта на деклариранияте разходи

Одиторът трябва да извърши своята проверка въз основа на проучване и анализ, (пре)изчисление, съпоставка, други проверки на точността, наблюдение, проверка на записи и документация, както и чрез интервюиране на бенефициера (и работещите за него лица).

Одиторът трябва да проучи следните документи:

- споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и неговите изменения,
- периодичните отчети и/или окончателния отчет,
- *по отношение на разходите за персонал:*
 - фишовите за заплата,
 - присъствените ведомости,
 - трудовите договори,
 - други документи (например за сметки за персонала, законодателство в областта на социалната сигурност, фактури, разписки и др.),
 - доказателства за извършено плащане,
- *по отношение на пътните и дневните разходи:*
 - вътрешните правила на бенефициера по отношение на пътуванията,
 - фактури и билети за превоз (ако е приложимо),
 - декларации от бенефициера,
 - други документи (доказателства за присъствие, като например протоколи от заседания, доклади и др.),
 - доказателства за извършено плащане,

- *по отношение на разходите за оборудване:*
 - фактури,
 - разписки за доставка/сертификати за първо използване,
 - доказателства за извършено плащане,
 - метод на изчисляване на амортизациите,
- *по отношение на възлагането на подизпълнители:*
 - поканата за представяне на оферти,
 - офертите (ако е приложимо),
 - обосновка за избора на подизпълнител,
 - договорите с подизпълнителите,
 - фактури,
 - декларации от бенефициера,
 - доказателства за извършено плащане,
 - други документи, например национални правила за възлагане на обществени поръчки, ако е приложимо, директиви на ЕС и др.,
- *по отношение на разходите за други стоки и услуги:*
 - фактури,
 - доказателства за извършено плащане, и
 - други значими счетоводни документи.

Общи правила за допустимост

Одиторът трябва да се увери, че декларираните разходи са в съответствие с общите правила за допустимост, предвидени в член 6.1 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

По-специално разходите трябва:

- да са действително направени,
- да са свързани с предмета на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и да са посочени в прогнозния бюджет за бенефициера (т.е. последната версия от приложение 2),
- да са необходими за осъществяване на дейността, която е предмет на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства,
- да са разумни и обосновани и да отговарят на изискванията за добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността³,
- да са извършени по време на изпълнението на действието, определено в член 3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (с изключение на фактурата за одитния сертификат и разходите, свързани с представянето на окончателния доклад),
- да не се покриват от други безвъзмездни средства от ЕС (вж. недопустимите разходи по-долу),
- да могат да бъдат установени и проверени, и по-специално — вписани в счетоводните книги на бенефициера, и да са определени съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която е седалището му, и неговите обичайни практики за осчетоводяване на разходите,

³ Да се оцени по-специално въз основа на възлагането на обществени поръчки и процедурите за подбор по отношение на доставчиците на услуги.

- да са направени при съблюдаване на националното законодателство в областта на данъчното облагане, трудовото право и социалната сигурност, и
- да бъдат в съответствие с разпоредбите на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (вж. по-специално член 6 и членове 9 — 11a), и
- да са конвертирани в евро по курса, определен в член 15.6 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:
 - за бенефициер със сметки във валута, различна от евро: разходите, направени в друга валута, трябва да се конвертират в евро в съответствие с националните правила, определени от компетентните органи на държавата членка,
 - за бенефициер със сметки в евро: разходите, направени в друга валута, следва да се конвертират в евро, като се прилага обичайната счетоводна практика на бенефициера.

Одиторът трябва да провери дали разходите включват ДДС и ако това е така — да се увери, че бенефициерът:

- не може да си възстанови ДДС (това трябва да бъде подкрепено от декларация от компетентния орган), и
- не е публичен орган, действащ като орган на държавната власт.

Одиторът следва да основе своя одитен подход на **нивото на увереност**, придобито вследствие на прегледа на системата на бенефициера за вътрешен контрол. Когато използва извадка, одиторът следва да посочи и обоснове **размера на извадката** в съответствие с международните одиторски стандарти. Тази информация следва да бъде включена в одиторския доклад в подкрепа на одитния сертификат.

Специфични правила за допустимост

Освен другото одиторът трябва да се увери, че декларираните разходи са в съответствие със специфичните правила за допустимост, предвидени в членове 6.2, 9.1.1 и 10.1.1 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Разходи за персонал

Одиторът трябва да се увери, че:

- разходите за персонал са начислени и платени при отчитане на действителното време, което персоналът на бенефициера е отработил за изпълнение на действието (обосновано въз основа на присъствените ведомости или друга съответна система за отчитане на присъствието),
- разходите за персонал са изчислени въз основа на годишните брутни заплати, надници или възнаграждения (плюс задължителните социалноосигурителни разходи, но без да се включват други разходи), посочени в трудов или друг вид договор, без да се надвишават средните равнища, съответстващи на обичайната политика на бенефициера за възнагражденията,
- работата е извършена през периода на изпълнение на действието, определен в член 3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, и
- разходите за персонал не се покриват от други безвъзмездни средства от ЕС (вж. недопустимите разходи по-долу),
- по отношение на допълнителните възнаграждения — изпълнени са двете условия, предвидени в член 6.2, параграф A.1 (т.е. че те са част от обичайните

практики на бенефициера относно възнагражденията и се изплащат систематично за аналогичен вид работа или експертни познания и че критериите за изчисляване на допълнителните плащания са обективни и се прилагат по правило от бенефициера без оглед на източника на финансиране),

- по отношение на вътрешните консултанти — изпълнени са трите условия, предвидени в член 6.2, параграф А.2 от споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ (т.е., че вътрешният консултант работи под ръководството на бенефициера, че резултатът от работата му е собственост на бенефициера и че разходите не се различават съществено от разходите за персонала, ангажиран с изпълнение на сходни задачи по трудов договор).

Одиторът следва да се увери, че управленската и счетоводна система гарантира правилното разпределяне на разходите за персонал за различните дейности, извършвани от бенефициера и финансирани от различни източници.

Пътни и дневни разходи

Одиторът трябва да се увери, че пътните и дневните разходи:

- са начислени и платени в съответствие с вътрешните правила или обичайните практики на бенефициера,
- не се покриват от други безвъзмездни средства от ЕС (вж. недопустимите разходи по-долу),
- са направени за пътувания, свързани със задачи по действието, посочени в приложение 1 към споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Разходи за оборудване

Одиторът трябва да се увери, че:

- оборудването е закупено, наето или взето на лизинг при нормални пазарни цени,
- публичните органи са спазили националните правила за обществените поръчки,
- за оборудването са направени амортизационни отчисления, амортизацията е изчислена в съответствие с приложимите за бенефициера данъчни и счетоводни правила и е декларирана само частта от амортизационните разходи, която съответства на продължителността на действието, и
- разходите не се покриват от други безвъзмездни средства от ЕС (вж. недопустимите разходи по-долу).

Разходи за други стоки и услуги

Одиторът трябва да се увери, че:

- закупуването е извършено в съответствие с правилата за икономически най-изгодните условия (или най-ниската цена) и за липсата на конфликт на интереси,
- публичните органи са спазили националните правила за обществените поръчки, и
- разходите не се покриват от други безвъзмездни средства от ЕС (вж. недопустимите разходи по-долу).

Разходи за подизпълнители

Одиторът трябва да се увери, че:

- възлагането на подизпълнители е извършено в съответствие с правилата за икономически най-изгодните условия (или най-ниската цена) и за липсата на конфликт на интереси,
- възлагането на подизпълнители е било необходимо за изпълнение на действието, за което се иска отпускане на безвъзмездни средства,
- възлагането на подизпълнители е предвидено в приложения 1 и 2 или е одобрено от държавата членка на по-късен етап,
- възлагането на подизпълнители е подкрепено със счетоводни документи в съответствие с националното законодателство в областта на счетоводството,
- разходите за договори за подизпълнение, възложени на субекти, които имат структурна връзка с бенефициера, са ограничени до собствените разходи на субекта (т.е. без никакъв марж на печалбата; вж. член 10 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства),
- публичните органи са спазили националните правила за обществените поръчки.

Недопустими разходи

Одиторът трябва да се увери, че бенефициерът не е декларирал никакви разходи, които са недопустими съгласно член 6.4 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

- разходи, свързани с възвръщаемост на капитал,
- дълг и такси за обслужване на дълг,
- провизии за бъдещи загуби или задължения,
- дължими лихви,
- съмнителни дългове,
- загуби при обмяна на валута,
- банкови такси, начислявани от банката на бенефициера върху трансфери от държавата членка,
- прекомерни или неоправдани разходи,
- подлежащ на приспадане ДДС,
- ДДС, заплатен от публичен орган, действащ като орган на държавната власт,
- разходи, направени по време на временно спиране на изпълнението на действието,
- вноски в натура, предоставени от трети страни,
- разходи, декларирани по друго споразумение за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС, финансирано от бюджета на ЕС, по-конкретно непреки разходи, ако бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на ЕС през същия период,
- разходи за постоянния персонал на национална администрация за дейности, които са част от обичайните ѝ дейности (т.е. които не са предприети само заради безвъзмездните средства),
- разходи за служители или представители на институции, органи или агенции на ЕС.

3.2 Проверка на постъпленията

Одиторът трябва да се увери, че бенефициерът е декларирал приходите по смисъла на член 5.3.3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, т.е.:

- приходи от действието (например от продажба на продукти, услуги и публикации, такси за участие в конференции),
- финансови участия, предоставени на бенефициера от неговите членове, специално предназначени за допустими по действието разходи.

Освен това одиторът трябва да се увери, че останалите разходи по действието са поети от бенефициера, т.е. че няма финансови участия от трети страни, предоставени специално, за да бъдат използвани за разходите, които са допустими по действието (с изключение на членовете) (вж. членове 5.2 и 5.3.3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства).

3.3 Проверка на счетоводната система на бенефициера

Одиторът трябва да се увери, че:

- счетоводната система (аналитична или друга подходяща вътрешна система) позволява да се установят **източниците на финансиране** за действието и свързаните разходи, направени по време на договорния период, и
- разходите/приходите по споразумението за отпускане на безвъзмездни средства са систематично осчетоводявани с помощта на система за номериране, която ги **отличава** от разходите/приходите за други проекти.

Сертификат за финансовия отчет (СФО)

До

[Пълно наименование на бенефициера
адрес]

Ние, [пълно наименование на одиторското предприятие/одиторската организация], със седалище във [пълен адрес/град/държава], представлявани за подписването на настоящия одитен сертификат от [име и длъжност на упълномощения представител],

удостоверяваме,

че:

1. **Извършихме одит**, свързан с разходите, декларирани във финансовия отчет на [наименование на бенефициера] („бенефициера“), към който е приложен настоящият одитен сертификат и който трябва да бъде представен на държавата членка в съответствие със Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства № [въведете номера] — [въведете съкращението], обхващащ разходите за следния(те) отчетен(ни) период(и): [въведете отчетния(те) период(и)].
2. Потвърждаваме, че нашият одит бе **проведен в съответствие с общоприетите одитни стандарти** при спазване на етичните правила и въз основа на разпоредбите на **споразумението за отпускане на безвъзмездни средства** и неговите приложения (и по-специално одитната методология, описана в приложение 5).
3. Бе разгледан финансовият отчет и бяха проведени всички необходими тестове на [всички]/[X] % разходооправдателни документи и счетоводни регистри⁴, с цел получаване на **разумна увереност**, че по наше мнение и въз основа на нашия одит
 - общо **разходи** в размер на [въведете число] EUR ([въведете сумата с думи]) са допустими, т.е.:
 - действителни,
 - определени в съответствие със счетоводните принципи на бенефициера,
 - направени през периода, посочен в член 3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства,
 - вписани в счетоводните книги на бенефициера (към датата на настоящия одитен сертификат),
 - отговарящи на специфичните правила за допустимост в член 6.2 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства,

⁴ Когато е използвана извадка, в одитния доклад следва да се обясни техниката на формиране на извадка и да се съдържа информация за тестваната извадка.

- невяключващи разходи, които са недопустими съгласно член 6.4 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, и по-специално:
 - разходи, свързани с възвръщаемост на капитал,
 - дълг и такси за обслужване на дълг,
 - провизии за бъдещи загуби или задължения,
 - дължими лихви,
 - съмнителни дългове,
 - загуби при обмяна на валута,
 - банкови такси, начислени от банката на бенефициера върху трансфери от държавата членка,
 - прекомерни или неоправдани разходи,
 - подлежащ на приспадане ДДС,
 - ДДС, заплатен от публичен орган, действащ като орган на държавната власт,
 - разходи, направени по време на временно спиране на изпълнението на действието,
 - вноски в натура, предоставени от трети страни,
 - разходи, декларирани по други споразумения за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС, финансирани от бюджета на ЕС, по-конкретно непреки разходи, ако бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на ЕС през същия период,
 - разходи за постоянния персонал на национална администрация за дейности, които са част от обичайните ѝ дейности (т.е. които не са предприети само заради безвъзмездните средства),
 - разходи за служители или представители на институции, органи или агенции на ЕС,
- [декларирани в съответствие с обменния курс на еврото, посочен в член 15.6 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства,]
- общо **приходи** в размер на [въведете число] EUR ([въведете сумата с думи]) са декларирани по член 5.3.3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, и
- **счетоводните процедури** на бенефициера са в съответствие със счетоводните правила на държавата членка, в която е седалището му, и дават възможност за пряко равняване на разходите, направени за изпълнение на действието и покрити от безвъзмездните средства от ЕС, с общия счетоводен отчет за общата му дейност.

[Нашето одитно становище обаче е с **резерви** по отношение на:

- разходи за [въведете число] EUR,
- постъпления за [въведете число] EUR,

които по наше мнение не са в съответствие с приложимите правила.]

4. Разполагаме с правоспособност/разрешение да изготвим настоящия одитен сертификат *[(за допълнителна информация вж. допълнението към настоящия сертификат)]*.
5. Бенефициерът заплати **цена** от [въведете число]) EUR (включително ДДС в размер на [въведете число] EUR) за настоящия одитен сертификат. ***//ВАРИАНТ 1:** Тези разходи са допустими (т.е. направени са в рамките на 90 дни след края на действието, посочено в член 3 от споразумението за отпускане на безвъзмездни средства) и са включени във финансовия отчет.****//ВАРИАНТ 2:** Тези разходи не бяха включени във финансовия отчет.*

Дата, подпис и печат

Приложено: Одитен доклад в съответствие със стандарт ISRS 4400 или равностоеен международен одитен стандарт, на който се основава настоящият сертификат

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

ОБРАЗЕЦ НА ПЕРИОДИЧЕН ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТ

[1-ви] [2-ри] [3-ти] периодичен технически отчет за действието [въведете съкращението]

Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства номер: [въведете номера на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства]

Наименование на действието: [въведете наименованието на действието]

Начална дата на действието: [въведете датата във формат дд/мм/гггг]

Продължителност на действието: [въведете продължителността в месеци]

Обхванат от отчета период: от [въведете дата във формат дд/мм/гггг] до [въведете дата във формат дд/мм/гггг]

1) Описание на извършените дейности с обосновка за всякакви отклонения от предвидените дейности (най-много 1500 знака за всяка дейност)

	Описание на предвидените в проекта дейности ¹⁾ , включително посочване на показателите за очакваното изпълнение и очакваните резултати ²⁾	Описание на извършените дейности с посочване на показателите за изпълнението и резултатите	Обяснителни бележки, с които се обосновават различията между предвидените за извършване дейности и действително извършените дейности
Дейност 1 [наименование]			
Дейност 2 [наименование]			
Дейност 3 [наименование]			
Дейност n [наименование]			

¹⁾ Приложение 1 към споразумението за отпускане на безвъзмездни средства

²⁾ Вж. член 22 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1831 на Комисията.

2) Прилагане на копията на всички все още непредставени документи и визуални материали

ОБРАЗЕЦ НА ОКОНЧАТЕЛЕН ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТ

Окончателен технически отчет за действието [въведете съкращението]

Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства номер: [въведете номера
на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства]

Наименование на действието: [въведете наименованието на
действието]

Начална дата на действието: [въведете датата във формат дд/мм/гггг]

Продължителност на действието: [въведете продължителността в месеци]

1) Общ преглед на извършените дейности и постигнатите резултати от действието, по-специално като се използват показателите за въздействието, посочени в член 22 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1831 на Комисията (*най-много 6000 знака*)

2) Резюме за публикуване (*най-много 3000 знака*)